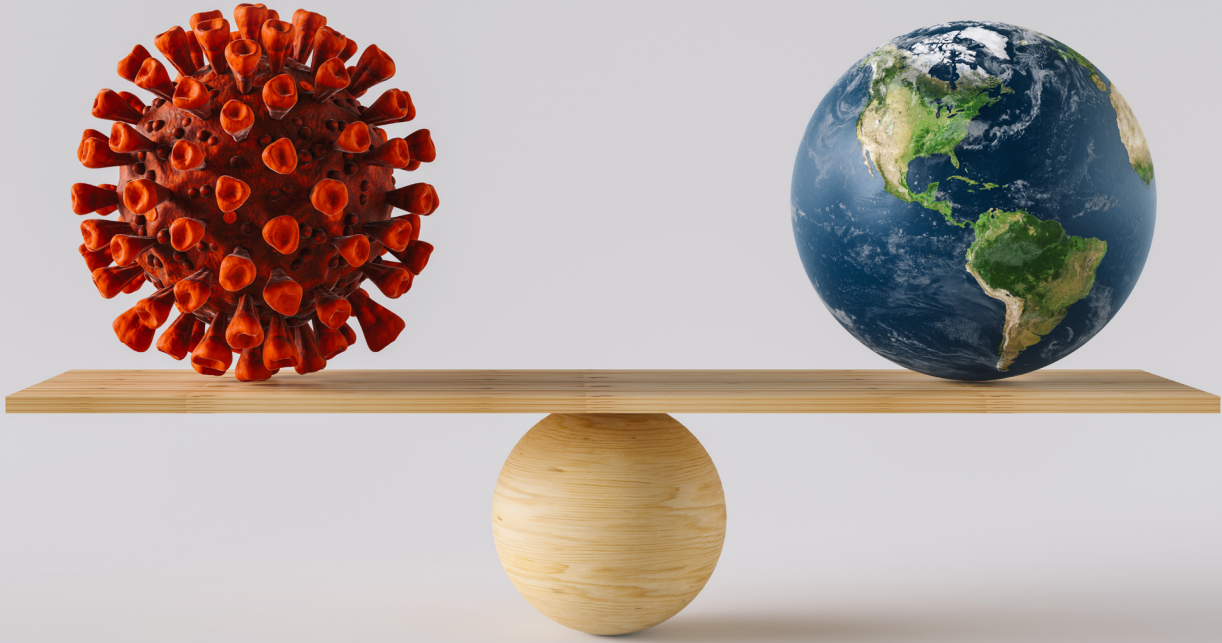

DÜNYANIN KORONAVİRÜSLE
SAVAŞI DEVAM EDİYOR

Bizden Haberler'in değerli okurları,

Geçtiğimiz ay, arka planında iklim krizinin bulunduğu bir dizi felaketle karşı karşıya kaldık. Ülkemizin farklı bölgelerinde meydana gelen orman yangınları ve sel felaketleri hepimizi derinden üzdü. Daha önce yaşanan benzeri elim hadiselerde ve geçen sene pandemi sürecinde olduğu gibi, "Önce Ülkem" diyen bir Topluluk olarak, umutsuzluğa kapılmadan hemen harekete geçtik. Çalışma arkadaşlarımız, yetkili servislerimiz ve bayilerimizin de iş birliğiyle felaketlerden zarar gören insanlarımıza ve doğadaki tüm canlılara yardım eli uzatmaya özen gösterdik. İnanıyorum ki bu zor günler geçecek ve yaralarımızı yine birlikte sarıp iyileşeceğiz. Bu vesileyle yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

İnsanlığın bizzat sebep olduğu iklim değişikliğiyle mücadeleden galip çıkabilmek için hayatın her alanında sürdürülebilirliği odağına alan ve bilimsel gerçeklere dayalı bir dönüşüm gerekiyor. İklim krizinin yarattığı korkutucu tabloyu ve gelecekte bizi bekleyen tehlikelerin detaylarını dergimizin sayfalarına taşıdık. Çarpıcı verilerle sunulan ufuk açıcı bu dosyamızın konuya ilişkin farkındalığın artmasına yardımcı olacağını düşünüyorum.

Koç Topluluğu olarak, geleceğimizi içinde yaşadığımız toplumun ve dünyanın geleceğinden ayrı görmüyoruz. Bu anlayış doğrultusunda, geçtiğimiz aylarda "Paydaş Kapitalizmi Göstergeleri"ni kurumsal raporlamalarında kullanacağını taahhüt eden Türkiye'deki ilk şirket olduk. Giderek hızlanan toplumsal, ekonomik ve ekolojik değişimlerin bir sonucu olarak küresel çevrelerde tartışılmaya başlanan "Paydaş Kapitalizmi" kavramı, pandemi süreciyle birlikte çok daha büyük bir önem kazandı. Dergimizin bu sayısında, aktif bir üyesi olduğumuz Dünya Ekonomik Forumu'nun öncülüğünü yaptığı bu umut verici dinamiğin, daha iyi bir geleceğin kurgulanmasına nasıl yardımcı olabileceğine değiniyoruz.

Kuşkusuz, sürdürülebilir bir gelecek için dijitalleşme en önemli araçlardan biri. Verinin sağladığı yeni imkânlar bireylerin hayatını ve kurumların işleyişini kolaylaştırıyor, iyileştiriyor. Dünya Bankası, bu sene yayımladığı Kalkınma Raporu'nda konuyu odağına aldı. "Daha İyi Yaşamlar İçin Veri" başlıklı rapor, iklim değişikliğinden toplumsal cinsiyet eşitliğine kadar bir dizi alanda verilerden nasıl faydalanabileceğimize dikkat çekiyor.

Pandemi, maalesef halen ana gündem maddelerimizden birisi. Bu sayımızda konuyu farklı açılardan ele almaya devam ediyoruz. Amerikan Hastanesi Enfeksiyon Hastalıkları Bölüm Başkanı ve Koç Üniversitesi İş Bankası Enfeksiyon Hastalıkları Araştırma Merkezi Direktörü Prof. Dr. Önder Ergönül, sürecin bizzat içinde olan bir hekim gözüyle, mevcut duruma dair değerlendirmelerini ve önümüzdeki döneme ilişkin öngörülerini paylaştı. Koç Üniversitesi Hastanesi'nden Uzm. Klinik Psikolog Serra Muradoğlu ise çocukların bu dönemi olabildiğince az hasarla atlatabilmesi için ebeveynlerin, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin nasıl davranması gerektiğinin ipuçlarını verdi. Pandeminin uluslararası güç dengelerini nasıl değiştirdiğini ve yakın coğrafyalarda yaşanan gelişmeleri ise Kadir Has Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Görevlisi Soli Özel'in perspektifinden aktarıyoruz.

Ülkemiz bir yandan zor zamanlar yaşarken, diğer yandan bizleri mutlu eden, umudumuzu canlı tutan sevindirici gelişmeler de oluyor. 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda milli sporcularımızın kaydettikleri başarılar yüzümüzü bir nebze olsun güldürdü. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'nin resmi sponsorluğunu üstlenen Koç Holding adına, gösterdikleri mücadele, elde ettikleri başarılar ve ülkemize yaşattıkları gurur için tüm sporcularımızı tebrik ediyorum. İnanç ve adanmışlıkla, yıllarca büyük bir emek sarf ederek ülkemize okçuluk dalında ilk olimpiyat altın madalyasını kazandıran gururumuz Mete Gazoz'un ilham verici yolculuğu da dergimizin sayfalarında yer alıyor.

Koç Topluluğu olarak, kendimizi yarınlara hazırlamaya, azimle çalışmaya ve üretmeye devam ediyoruz. Elde ettiğimiz finansal veriler de doğru yolda ilerlediğimizi gösteriyor. Koç Holding olarak, 2021 yılının ilk yarısında konsolide bazda toplam 132 milyar TL gelir elde ettik, 7,2 milyar TL kombine yatırım gerçekleştirdik. Özverili çalışmalarıyla bu başarılı performansımıza katkı sağlayan çalışma arkadaşlarımıza, bayilerimize, yetkili servislerimize ve tüm iş ortaklarımıza teşekkür ederim. Bundan sonraki süreçte de uzun vadeli değer yaratmaya odaklı küresel vizyonumuz doğrultusunda hedeflerimize kararlılıkla yürüyeceğiz.

Sevgi ve saygılarımla,

Levent Çakıroğlu

BU

VİZYON

28

Prof. Dr. Önder Ergönül:
"Pandeminin 2022'de kontrol altına alınacağı konuşuluyor"

Uzm. Klinik Psikolog
Serra Muradoğlu :
"Öncelikle kendi kaygılarımızı iyi yönetmeliyiz"

NELER OLDU?

4

YAKIN PLAN

13

Koç Holding, yılın ilk yarısında 132 milyar TL konsolide gelir elde etti

Tüpraş yılın ikinci çeyreğine damgasını vurdu

Otokar, ilk 6 ayda 1,9 milyar TL ciro elde etti

Yapı Kredi'den ülke ekonomisine dev katkı

TürkTraktör'den üretim ve ihracat rekoru

Arçelik ekibi Ağrı Dağı'nın zirvesinde!

Kadir Has Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Görevlisi Soli Özel: "ABD artık tamamen Çin'e odaklanmak istiyor"

İklim kriziyle yüzleşme

Daha iyi bir gelecek için paydaş kapitalizmi

SA-

MERCEK

36

YI-

Kalkınma yolunda güçlü bir anahtar:
Veri

MESLEK SIRRI

48

"Koç Topluluğu, 100 yıla yakın
güçlü hikâyesiyle bir deniz feneri
gibi..."

MOLA

51

Edebiyata karışan renkli şehirler

YAŞAM

40

DA

Saygı ve özlemle anıyoruz...

Gururluyuz!

Kalplerimizi tam ortadan vurdu

KOÇ HOLDİNG, YILIN İLK YARISINDA 132 MİLYAR TL KONSOLİDE GELİR ELDE ETTİ

2021 YILININ İLK YARISINDA KONSOLİDE BAZDA TOPLAM 132 MİLYAR TL GELİR ELDE EDEN KOÇ HOLDİNG, 7,2 MİLYAR TL DE KOMBİNE YATIRIM GERÇEKLEŞTİRDİ. İLK YARI FİNANSAL SONUÇLARINI DEĞERLENDİREN KOÇ HOLDİNG CEO'SU LEVENT ÇAKIROĞLU, "KOÇ TOPLULUĞU OLARAK KOŞULLAR NE OLURSA OLSUN ÜLKEMİZİN GELECEĞİNE OLAN İNANCIMIZLA ÇALIŞMAYI VE ÜRETMEYİ SÜRDÜRÜYORUZ," DEDİ.

Koç Holding, 2021 yılının ilk yarısında konsolide bazda toplam 132 milyar TL gelir elde etti. Yılın ilk yarısında 7,2 milyar TL kombine yatırım gerçekleştiren Koç Holding'in toplam kombine yatırımları son 5 yılda 46 milyar TL'ye ulaştı. İlk yarı finansal sonuçlarını değerlendiren Koç Holding CEO'su Levent Çakiroğlu, yılın ilk yarısında pandeminin küresel ölçekte devam eden etkileri ile mücadeleyi sürdürdüklerini belirtti.

Öte yandan Çakiroğlu, son günlerde ülkemizin dört bir yanında görülen orman yangınlarından ve peş peşe meydana gelen sel felaketlerinden duydukları endişeyi ve derin üzüntüyü dile getirdi. "İklim krizinin ortaya koyduğu korkutucu tabloyu dünyanın dört bir yanında giderek daha net görmeye başlıyoruz," diyen Çakiroğlu, "Koç Topluluğu olarak ülkemizi etkisi altına alan orman yangınları karşısında ilk günden itibaren ilgili bakanlıklar, belediyeler ve sivil toplum kuruluşları ile iletişim hâlinde ihtiyaçları tespit ederek var gücümüzle çalışıyoruz. Acil ihtiyaçların karşılanması noktasında da Koç Topluluğu olarak harekete geçtik. Gelen talepleri ve ihtiyaçları Koç Holding bünyesinde tüm Topluluk Şirketlerimizin katılımıyla oluşturduğumuz Kriz Koordinasyon Merkezi'nde toplayarak elimizden geldiği ölçüde hızlıca karşılıyoruz. TEMA tarafından başlatılan kampanyaya Koç Topluluğu olarak 500 bin fidan bağışı ile

katkıda bulunduk. Ayrıca WWF Türkiye tarafından Tarım ve Orman Bakanlığı izni ile ülkemize yüksek kapasiteli bir yangın söndürme helikopterinin getirilmesine destek olduk. Helikopter, Muğla'da ve Dalaman'da yangınlara müdahale eden filonun içinde yer aldı. Böyle zor bir dönemde afet sonrasındaki toparlanma sürecinde de üzerimize düşeni yerine getireceğiz. Öte yandan, son haftalarda peş peşe Karadeniz Bölgesi'ni etkisi altına alan sel felaketlerinin de büyük üzüntüsü içindeyiz. Hayatı olumsuz etkileyen bu zorlukların üstesinden her zaman olduğu gibi dayanışma içinde geleceğiz. Ülkemizin yaralarını el birliğiyle saracağız, bu afetlerden zarar gören insanımıza ve doğada var olan tüm canlılara el uzatmaya devam edeceğiz. Felaketlerde yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet diliyor, yaralılara ve ülkemize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum," ifadelerini kullandı.

"Koç Topluluğu olarak koşullar ne olursa olsun ülkemizin geleceğine olan inancımızla çalışmayı ve üretmeyi sürdürüyoruz," diyerek sözlerine devam eden Levent Çakiroğlu, "Küresel çapta koronavirüs salgının etkilerinin ve küresel tedarik zincirlerinde belirsizliklerin sürdüğü, otomotiv sektöründe yarı iletken tedarikinde küresel sıkıntıların yaşandığı yılın ilk yarısında tüm bu zorluklara rağmen başarılı sonuçlar elde ettik. Koç Topluluğu olarak çalışma

arkadaşlarımızın üstün gayretleri başta olmak üzere çevik yönetim anlayışımız, sağlam bilançomuz, dengeli portföy yapımız, kuvvetli bayi teşkilatımız, esnek tedarik zincirimiz, dijital yetkinliklerimiz ve çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim alanlarında ortaya koyduğumuz örnek uygulamalarımızla üretmeye ve değer yaratmaya devam ediyoruz. Çevik üretim tempomuzu artırarak sene sonu beklentimizi karşılamak ve ekonomimize katkı sağlamak amacıyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz," dedi.

Dünyanın en büyük şirketlerinin listelendiği Fortune Global 500'de Türkiye'yi temsil eden tek şirketin bu yıl da Koç Holding olduğunu belirten Levent Çakiroğlu sözlerini şöyle

NELER OLDU?

“Ülkemizin yaralarını el birliğiyle saracağız, afetlerden zarar gören insanımıza ve doğada var olan tüm canlılara el uzatmaya devam edeceğiz.”

sürdürdü: “Pandeminin etkileri ile mücadele etmeyi sürdürdüğümüz bu zorlu yılda listedeki sıralamamızı yükseltmeyi başardık. Ayrıca İstanbul Sanayi Odası’nın (İSO), ‘Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500)’ araştırmasının sonuçlarında Tüpraş liderliğini korurken, ilk 10 sıralamasında Ford Otosan, Arçelik ve Tofaş şirketlerimizle de yer aldık.”

Levent Çakıroğlu: “Faaliyette bulunduğumuz tüm sektörlerde güçlü bir performans sergiledik”

Topluluk olarak faaliyette bulundukları tüm sektörlerde yılın ilk yarısında güçlü bir performans gösterdiklerini belirten Levent Çakıroğlu, “Mayıs ayında ülkemizde yaşanan 17 günlük tam kapanmaya rağmen çalışma arkadaşlarımızın üstün gayretleri ile süreci başarı ile yönettik. Tüm dünyada aşılma oranlarındaki artışa paralel olarak ihracat pazarlarında yılın ilk çeyreğinde gözlemlediğimiz talepteki canlanma ikinci çeyrekte de sürdü. Bu durum, özellikle dayanıklı tüketim ve otomotiv sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerimizi olumlu etkilemeye devam etti. Öte yandan, yılın ikinci çeyreğinde de yatırımlarına devam eden Arçelik, ABD merkezli

beyaz eşya üreticisi Whirlpool’un Türkiye operasyonu olan Manisa’da kurulu soğutucu ve çamaşır makinesi üretim tesislerini 78,3 milyon euro yatırımla bünyesine kattı. Ayrıca 350 milyon euro tutarında, 5 yıl vadeli yeşil tahvil ihracı gerçekleştirerek Türkiye’den uluslararası piyasalara, yeşil tahvil ihracı gerçekleştiren ilk reel sektör şirketi oldu,” dedi. Levent Çakıroğlu, ayrıca Topluluk olarak otomotiv, bankacılık ve enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketlerinin de önemli başarılarına imza attıklarına değindi.

Levent Çakıroğlu: “Hisse geri alım programı Koç Topluluğu tarihinde bir ilk”

Temmuz ayında açıklanan hisse geri alım programı ile Koç Topluluğu tarihinde bir ilki gerçekleştirdiklerini hatırlatan Levent Çakıroğlu konuyla ilgili şunları söyledi: “Koç Holding’in Borsa İstanbul’da oluşan değerinin ve mevcut net aktif değer iskontosunun, şirketin gerçek performansını yansıtmadığı düşüncesiyle, sağlıklı fiyat oluşumuna katkıda bulunmak amacıyla ilk kez hisse geri alım programı başlatmaya karar verdik.”

Levent Çakıroğlu: “ESG çalışmalarımıza kararlılıkla devam ediyoruz”

Koç Topluluğu’nun çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim (ESG) çalışmalarına kararlılıkla devam ettiğini vurgulayan Levent Çakıroğlu, “2050 yılında karbon nötr olma yol haritamız kapsamında sıfır karbona ulaşmayı hedefleyen dünyanın önde gelen kuruluşlarını bir araya getiren ‘İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü’ne (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures - TCFD) destek veren şirketler arasına katıldık. Bu sayede iklim değişikliğinden kaynaklanan riskleri ve oluşabilecek fırsatları

TCFD çerçevesinde yönetmeyi, paydaşlarımıza düzenli olarak açıklamayı ve ekosistemimize yaygınlaştırmayı hedefliyoruz. Ayrıca Birleşmiş Milletler Kadın Birimi’nin toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmalarına yön veren Nesiller Boyu Eşitlik Forumu kapsamında beş yıllık yol haritamızı ve 3 ana taahhüdümüzü açıkladık. Teknoloji ve İnovasyon Eylem Grubu liderlerinden biri olarak verdiğimiz bu taahhütler sayesinde tüm ekosistemimizi harekete geçirecek adımlar atacak, yenilikçi dijital uygulamaları ve çözümleri hayata geçireceğiz,” dedi. ESG alanlarındaki çalışmaları kapsamında sivil toplumun gelişmesine verdikleri önemin altını çizen Levent Çakıroğlu sözlerine şöyle devam etti: “Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Koç Üniversitesi Girişimcilik Araştırma Merkezi (KWORKS) iş birlikleri ile hayata geçirdiğimiz BOOST Sivil Toplum Teknoloji Hızlandırma Programı başarıyla devam ediyor. Program kapsamında Topluluğumuzun dijital dönüşüm alanında sahip olduğu yetkinlikleri sivil toplum kuruluşlarının dijital dönüşümüne destek olmak için kullanmaktan mutluluk duyuyoruz.” Toplumsal kalkınma sürecinde sporun birleştirici ve dönüştürücü gücüne inanarak desteklerine devam ettiklerini söyleyen Levent Çakıroğlu, “Koç Topluluğu olarak spora yaptığımız yatırımın toplumsal kalkınma yolunda önemli kazanımlar elde etmemize yardımcı olacağını düşünüyoruz. Buradan hareketle Koç Holding olarak sporcularımızı Tokyo 2020 Yaz Olimpiyat Oyunları’nda desteklemek üzere Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi’nin resmî sponsorluğunu üstlendik. Olimpiyatlarda yarışan ve madalya kazanarak ülkemize bu gururu yaşatan tüm sporcularımızı tebrik ediyorum,” dedi. ■

NELER OLDU?

TÜPRAŞ YILIN İKİNCİ ÇEYREĞİNE DAMGASINI VURDU

YILIN İKİNCİ ÇEYREĞİNDE TOPLAM 6,5 MİLYON TON ÜRETİM, 6,9 MİLYON TON SATIŞ GERÇEKLEŞTİREN TÜPRAŞ'IN İKİNCİ ÜÇ AYLIK DÖNEMDE CİROSU 33,7 MİLYAR TL OLDU.

Tüpraş 2021 yılının ikinci çeyreğine ilişkin finansal sonuçlarını açıkladı. Buna göre Tüpraş, yılın ikinci çeyreğinde %91'lik kapasite kullanımıyla 6,5 milyon ton üretim ve 6,9 milyon ton satış gerçekleştirdi. Tüpraş'ın ikinci üç aylık dönemde cirosu 33,7 milyar TL oldu. Modernizasyon ve enerji verimliliği konularında yatırımlarını sürdüren Tüpraş, 2021 yılının ikinci çeyreğinde %51'i sürdürülebilirlik yatırımları olmak üzere toplam 335 milyon TL yatırım harcaması yaptı. Tüpraş; Brent ham petrol fiyatında

devam eden yükselişin de etkisiyle oluşan stok kârının desteği, yurt içi ve uluslararası satışların güçlü olması, artan üretim verimliliği ve varil başına faaliyet giderlerindeki

gerilemeyle 2021 yılının ikinci çeyreğinde 1,3 milyar TL vergi öncesi kâr kaydetti. 2021 yılı ilk yarısındaki vergi öncesi kârı ise 337 milyon TL olarak gerçekleşti. ■

TÜPRAŞ ÖDÜLLERE DOYMUYOR

TÜPRAŞ, DÜNYANIN ÖNDE GELEN İŞ ÖDÜLLERİNDEN BİRİ OLAN STEVIE INTERNATIONAL BUSINESS AWARDS'TA ÜÇ ÖDÜLE, EN İYİ İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİM UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLDİĞİ HCM MÜKEMMELLİK ÖDÜLLERİ'NDE İSE İKİ ÖDÜLE BİRDEN LAYIK GÖRÜLDÜ.

2002 yılından bu yana dünya çapında kuruluşların ve profesyonellerin başarıları ile olumlu katkılarını ödüllendiren Stevie Awards'ta Tüpraş üç projesiyle ödüle layık görüldü. *Tüpraş Rafine Dergi* ile "En İyi Kurumsal Yayın" kategorisinde altın, 23 Nisan Arter projesiyle "Yılın İletişim veya Halkla İlişkiler Kampanyası" kategorisinde gümüş ve Siperli Maske projesiyle ise "En Değerli Kurumsal Sorumluluk" kategorisinde bronz ödülün sahibi oldu.

Tüpraş'ın İK uygulamasına uluslararası ödül

Tüpraş'ın, çalışanlarına yönelik

hayata geçirdiği "Tüpraş Liderlik Okulları" uygulaması ise Brandon Hall Group'un düzenlediği ve en iyi insan kaynakları yönetim uygulamalarının değerlendirildiği HCM (İnsan Sermayesi Yönetimi) Mükemmellik Ödülleri'nde iki ayrı kategoride ödül aldı. Şirket, "En İyi Karma Eğitim Programı" kategorisinde altın, "En İyi Liderlik Gelişim Programı" kategorisinde ise gümüş ödül kazandı. Tüpraş, insan kaynakları alanında liderlerinin gelişimlerine yatırım yapmayı öncelikli hedefleri arasında bulunduruyor. Geleceğin yönetim kadrolarını kendi bünyesinden seçerek yetiştirmeye özen

gösteren şirket, değişen ve dönüşen dünya dinamiklerine uygun gelişimi sürekli sağlayarak, liderlik okullarını da bu yaklaşım ve Tüpraş Liderlik Standartları üzerine kurguluyor. Tüpraş Liderleri, özel olarak hazırlanan dijital öğrenme platformunda 20 binden fazla içerik arasından özenle seçilen öğrenme kaynaklarına erişim sağlıyor ve dünyanın önde gelen gelişim uzmanları ile buluşuyor. Hem sanal sınıflarda bir araya geliyor, hem de bireysel gelişimlerini takip edebilecekleri online etkinlikler ile liderlik yolculuğunun bir parçası olarak Dijital Öğrenme Platformu'nu deneyimliyorlar. ■

NELER OLDU?

OTOKAR, İLK 6 AYDA 1,9 MİLYAR TL CİRO ELDE ETTİ

GLOBAL BİR OYUNCU OLMA HEDEFİNDE CESUR ADIMLARLA İLERLEYEN OTOKAR, YILIN İLK 6 AYINDA CİROSUNU GEÇEN YILIN AYNI DÖNEMİNE KİYASLA YÜZDE 64 ARTIRDI, İHRACATINI İSE YÜZDE 37 BÜYÜTTÜ.

Fikri mülkiyet hakları kendine ait ürünleriyle 5 kitada 60'tan fazla ülkede faaliyet gösteren Otokar, ticari ve savunma sanayiindeki araç teslimatlarıyla 2021'in ilk yarısında cirosunu geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 64 artırdı. Yılın ilk yarısını 1,9 milyar TL'lik ciro ile kapatan şirket, ihracatını geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 37 büyüttü. Otokar'ın ilk 6 aydaki ihracatı 152 milyon USD ve net kârı 396,5 milyon TL olarak gerçekleşti. Otokar'ın pandemi koşullarına rağmen sürdürülebilir büyümesine devam ettiğini kaydeden Genel Müdür Serdar Görgüç;

"Çalışanlarımızın kıymetli emekleriyle yılın ilk altı ayında iyi bir performans elde ettik. Mühendislik kabiliyetimiz, yetkin insan kaynağımız, geniş ürün gamımız, müşteri ihtiyaçlarına uygun geliştirdiğimiz çözümler, güçlü satış ağı ve satış sonrası hizmetlerimiz ile Türkiye'de ve dünyanın 60'ı aşkın ülkesinde takdir topluyor, satışlarımızı artırıyoruz. Hem ticari hem de savunma sanayiinde ilklerin öncüsü Otokar'ın dünya markası olması için emin adımlarla ilerliyor, önümüzdeki süreçte ülkemize daha fazla katma değer yaratmayı amaçlıyoruz," dedi. ■

OTOKAR, İHRACATTA HIZ KESMİYOR

OTOKAR, BAKÜ TOPLU TAŞIMACILIĞINDA KULLANILMAK ÜZERE AZERBAYCAN'DAN 50 ADET DOĞALGAZLI ŞEHİR İÇİ OTOBÜS SİPARİŞİ ALDI.

Otokar, kendi tasarımı ve üretimi otobüslerle ihracat pazarlarında büyümeye devam ediyor. Başta Avrupa olmak üzere 50'den fazla ülkede otobüsleri kullanılan Otokar, son olarak Azerbaycan'ın önde gelen toplu taşıma şirketi Xaliq Faiqoglu'ndan 50 adetlik CNG'li KENT şehir içi otobüsü siparişi aldı. Bakü toplu taşımacılık ihtiyaçları doğrultusunda üretilecek 48 adet 12 metre CNG'li KENT ve 2 adet 18,75 metre CNG'li KENT Körüklü siparişlerine bu yıl başlanıp 2022 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması planlanıyor. Otokar'ın şehir içi otobüslerini Azerbaycan'a da ihraç ediyor olmaktan dolayı büyük bir mutluluk duyduklarını belirten Genel Müdür Serdar Görgüç; "Pek çok Avrupa ülkesinde şehir içi toplu taşımacılıkta ilk tercih olan araçlarımızın kısa süre sonra Azerbaycan'da da hizmet verecek olmasından mutluyuz. Bu sipariş aynı zamanda CNG'li araçlar konusunda tek kalemde aldığımız en büyük ihracat siparişi olma özelliğini taşıyor," dedi. ■

YAPI KREDİ'DEN ÜLKE EKONOMİSİNE DEV KATKI

2021 YILININ İLK YARISINDA ÜLKE EKONOMİSİNE 441 MİLYAR TL KATKI SAĞLAYAN YAPI KREDİ'NİN AKTİF BÜYÜKLÜĞÜ YILLIK YÜZDE 25 YÜKSELEREK 555,9 MİLYAR TL'YE ULAŞTI. YILIN İLK ALTI AYINI 3,685 MİLYON TL KÂRLA TAMAMLAYAN BANKANIN, ÖZ KAYNAK KÂRLILIĞI YÜZDE 15,4, SERMAYE YETERLİLİK RASYOSU İSE YÜZDE 16,2 OLDU.

Küresel olarak pandemi gölgesinde yaşanan tüm belirsizliklere rağmen, 2021 yılının ilk yarısında da ülke ekonomisine kararlılıkla destek vermeyi sürdürdüklerini belirten Yapı Kredi CEO'su Gökhan Erün, şu değerlendirmede bulundu: "Bu dönemde ülkemiz ekonomisine sunduğumuz katkı 441 milyar TL'ye ulaştı. Müşteri odaklı stratejimizin bir göstergesi olarak, kredilerdeki pazar payımız özel bankalar arasında yüzde 16,4'e ulaştı. Bununla birlikte müşteri mevduatı pazar payımız özel bankalar arasında yüzde 14,3 seviyesine geldi. Nakdi kredi hacmimiz ise yıllık olarak yüzde 25 artışla 318,1 milyar TL'ye çıktı. Müşteri mevduatı hacmimiz ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 21'lik artışla 294,9 milyar TL'ye ulaştı." Yapı Kredi olarak güçlü sermaye yapısı, insanı merkeze alan ve sınır tanımayan hizmet anlayışıyla sürdürülebilir bir şekilde büyümeye devam ettiklerini dile getiren Erün, "İnsana ve doğaya dost, sürdürülebilir bir gelecek adına sınırları kaldırmak için çalışıyor, attığımız tüm adımları ortak fayda ve değer yaratmaya dayandırıyoruz," dedi. ■

YAPI KREDİ GLOBAL DÜZEYDE EMİSYON AZALTMAYI TAAHHÜT EDİYOR

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ALANINDA ÖRNEK KURUM KİMLİĞİNİ UZUN YILLARDIR BAŞARIYLA TAŞIYAN YAPI KREDİ, BİLİM TEMELLİ HEDEFLER GİRİŞİMİ'NE (SCIENCE BASED TARGET INITIATIVE) EMİSYONLARINI AZALTMA TAAHHÜDÜ VERDİ.

Yapı Kredi'nin belirleyeceği emisyon azaltım hedefleri, uluslararası bir girişim olan Bilim Temelli Hedefler Girişimi tarafından doğrulandıktan sonra, kamuya açık bir şekilde duyurulacak. Böylece iklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir rol alacak olan banka, küresel ısınma artışını 2°C'nin, ideal olarak ise 1,5°C'nin altında sınırlayan Paris Antlaşması'nın hedefleri doğrultusunda çevreye katkıda bulunacak. Yapı Kredi, hedefleri doğrultusunda ülkemizden "1.5°C Yönelik İş Hedefleri" (Business Ambition for 1.5°C) imzalayan ilk ve tek kurum olarak da öne çıkıyor.

Yalnızca kendi iş alanında değil, dokunabildikleri her yerde topluma değer katmak ve sınırları kaldırmak için çalıştıklarını belirten Yapı Kredi CEO'su Gökhan Erün, "Sürdürülebilirlik alanında öncü ve örnek kimliğimize yakışır bir şekilde; ülkemizden, Bilim Temelli Hedefler Girişimi'ne "1.5°C Yönelik İş Hedefleri" taahhüdü veren ilk ve tek kurum olduk. Bu çerçevede, sadece Yapı Kredi'nin operasyonel faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel ve sosyal etkileri yönetmekle kalmayıp kredilendirme faaliyetlerimiz aracılığıyla müşterilerimizin yarattığı etkileri de

ölçmek ve dönüşümlerini sağlamak için çalışmalarımızı sürdüreceğiz," şeklinde konuştu. ■

YAPI KREDİ MOBİL, ULUSLARARASI ARENADA EN İYİ BANKACILIK UYGULAMASI SEÇİLDİ

YAPI KREDİ’NİN KULLANICI DOSTU UYGULAMASI YAPI KREDİ MOBİL, STEVIE INTERNATIONAL BUSINESS AWARDS’TA EN İYİ BANKACILIK UYGULAMASI KATEGORİSİNDE ALTIN STEVIE ÖDÜLÜ ALARAK BAŞARISINI ULUSLARARASI ARENADA BİR KEZ DAHA TESCİLLEDİ.

Yapı Kredi Mobil ile kullanıcıların diledikleri yerden, diledikleri zamanda bankacılık işlemlerini kolayca gerçekleştirmesini sağlayan banka, diğer dijital ürün ve servisleri ile birlikte dünyanın en saygın ödül organizasyonlarından olan Stevie Awards’ta 1’i altın, 2’si gümüş ve 9’u bronz toplamda 12 ödüle layık görüldü. Banka, YapıKredi Mobil ile “Bankacılık/Finansal Servisler” kategorisinde Altın Stevie’nin sahibi olurken; “Ödeme Çözümleri” ve “Deneyim & Yenilik” kategorilerinde 2 Gümüş Stevie kazandı. Diğer dijital servisleri ve çözümleriyle “İşletme & Yönetim”, “Tüketici Hizmetleri”, “Entegre Mobil Deneyimi” ve “Yapay Zekâ/Makine Öğrenmesi Çözümü” kategorilerinde birer adet ve “FinTech Çözümleri” kategorisinde iki adet Bronz Stevie’ye layık görülen Yapı Kredi, kurumsal web sitesiyle “Bankacılık”, “Finansal Servisler” ve “En İyi Web Tasarımı” kategorilerinde de Bronz Stevie kazanarak toplamda 12 ödülün sahibi oldu. En güncel teknolojilerin sağladığı olanaklardan faydalanarak müşterilerinin hayatlarını kolaylaştıran çözümler sunduklarını belirten Yapı Kredi Genel Müdür Yardımcısı Yakup Doğan, “Sektördeki güçlü konumumuz ve kurum kimliğimizin önemli bir parçası olan yenilikçi ruhumuzla sayısız inovasyonu sektörle tanıştırıyor ve standartları belirleyen çalışmalara imza atıyoruz. Senelerdir dijitalleşme yönünde attığımız adımlar ve sektördeki öncü uygulamalarımız sayesinde müşteri deneyimini her zaman en üst seviyede tutuyoruz. Bununla birlikte teknolojiyi, insanı merkeze alan bir yaklaşımla müşterilerimizin hayatına değer katacak bir şekilde kullanıyoruz,” dedi. ■

İŞLETMELERİN HAYATINI KOLAYLAŞTIRAN ANDROID POS CİHAZI: BEKO 400 TR

TOKEN FİNANSAL TEKNOLOJİLER, BEKO ORTAKLIĞI İLE TÜRKİYE’DE BİR İLKE İMZA ATARAK SATIŞ, ÖDEME VE E-FATURA İŞLEMLERİNİ TEK BİR CİHAZDA BİRLEŞTİRDİĞİ ANDROID POS CİHAZI BEKO 400 TR’NİN SATIŞINA BAŞLADI.

Geliştirdiği öncü ödeme teknolojileriyle özellikle yeni nesil ödeme kaydedici cihaz sektöründe lider olarak konumlanan Token Finansal Teknolojiler, Android 9.0 sürümünü kullanarak geliştirdiği Beko 400 TR Android POS cihazını Arçelik ve Beko mağazalarında satışa sunuyor. Token’ın geliştirdiği yeni nesil ödeme cihazı Gelir İdaresi Başkanlığı’nın mobil satışlara yönelik VUK 507 No’lu “Güvenli Mobil Ödeme ve Elektronik Belge Yönetim Sistemi” tebliği doğrultusunda satış, ödeme ve e-fatura işlemlerini tek cihazda birleştiriyor. Cihaz, iki haftaya yakın süren e-faturaya geçişi iki dakika kadar hızlı bir sürede gerçekleştirebiliyor ve e-faturaya ücretsiz geçiş imkânı sağlıyor. Ölçeği fark etmeksizin tüm işletmeler birçok önemli ihtiyacını tek cihaz üzerinden karşılayabiliyor; ürün tanımlayabiliyor, satış yapabiliyor, ödeme alabiliyor ve e-fatura kesebiliyor. 500 TL altındaki işlemlerde ise 10 Temmuz 2020 tarihinde yapılan güncelleme ile aynı şekilde yeni nesil yazarkasalarda olduğu gibi ürün seçmeden kategori seçimi ile işlem yapılabilir, müşteri bilgisi girmeden e-arşiv fatura gönderilebilir. Kullanım kolaylığı ve ergonomik yapısıyla da dikkat çeken, çift dokunmatik ekrana sahip olan cihazda müşteriler şifre girerken cihazın ekranını çevirmeye gerek kalmıyor. Wi-Fi ve ücretsiz 4G ile internete bağlanabilen cihaz, temassız ya da QR kod ile ödeme desteği de sunuyor. Beko 400 TR kullanıcıları, anlaşmalı bankalar arasından dilediklerini seçerek, ödeme işlemini kredi kartıyla peşin ve taksitle ya da nakit veya parçalı seçenekleriyle tamamlayabiliyor. ■

TAT GIDA'NIN DİJİTAL TARLA GÜNÜ ETKİNLİĞİ YOĞUN İLGİ GÖRDÜ

TAT GIDA, DOMATES TARIMINDA ÇİFTÇİ GELİŞİMİ, İLETİŞİMİ VE TARIMDA DİJİTALLEŞMEYİ KAPSAYAN “DOMATESİN ÖNDERLERİ” PROJESİ ÇERÇEVESİNDE DÜZENLEDİĞİ “DİJİTAL TARLA GÜNÜ”NÜN DÖRDÜNCÜSÜNÜ GERÇEKLEŞTİRDİ.

“Domatesin Önderleri Programı” kapsamında bu yıl dördüncüsü gerçekleşen “Dijital Tarla Günü’nde, Tat Gıda ve çözüm ortakları çiftçilere drone ile tarla kontrolü, uydu ve görüntü işleme teknolojileri ile bitki sağlığı takibi, akıllı sulama teknikleri, otomatik dümenleme, tarımsal iklim ve erken uyarı istasyonları, dijital toprak analizi cihazları, kameralı feromon tuzaklarla zararlı takibi ve

uydudan domates ekim alanı tespiti ve rekolte tahminleme gibi çözüm ve teknolojilerle ilgili bilgiler verdi. Ülkemizdeki tarımı uluslararası standartlara yükseltmek ve bunu sürdürülebilir kılmak için çalıştıklarını kaydeden Tat Gıda İşletme Direktörü Ali Onur, “Yıl içinde belli aralıklarla çiftçilerimizle iletişim hâlinde kalarak güçlü bağ kuruyor ve bunu her gün daha ileri taşıyoruz. Öncü olmayı

hedeflediğimiz bir diğer konu olan dijital tarım konusunda ise gerek bugün olduğu gibi yüz yüze gerekse Tat Lider Çiftçi mobil uygulamamızla çiftçimize dokunuyoruz. Bugünün konusu olan Dijital Tarla Konsepti ile amacımız; tüm sektörün tarımda dijital dönüşüm konusunda farkındalığını artırarak çiftçilerle çözüm sağlayıcıları bir araya getirmek,” dedi. ■

YENİ FIAT 500'E 'GREEN NCAP'DEN ÖDÜL

FIAT'IN TAMAMEN ELEKTRİKLİ İLK OTOMOBİLİ OLAN YENİ 500, GREEN NCAP TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN TÜM TESTLERDE EN YÜKSEK NOTLARI ALARAK 5 YILDIZLA ÖDÜLLENDİRİLDİ.

Yeni ve tamamen elektrikli Fiat 500, almış olduğu ödüllerle başarısını pekiştirmeye devam ediyor. Torino’da tasarlanan, geliştirilen ve üretilen; Fiat’ın tamamen elektrikli ilk otomobili olan yeni 500, Green NCAP testlerinde en yüksek derecelendirme olan 5 yıldız aldı. Fiat 500, böylelikle 2021 yılında tüm testlerde en yüksek notları alan ve Enerji Verimliliği Endeksi’nde maksimum 10/10 puan alan ilk otomobil oldu.

Fiat markasının çevreci misyonuna katkı sağlayan yeni Fiat 500, menzil ve şarj hızı konusunda standartları da yeniden belirliyor. 42 kWh lityum iyon bataryalarıyla 320 km’ye kadar (WLTP döngüsü) elektrikli sürüş menzili sunan Fiat 500, 85 kW hızlı şarj ile sadece 5 dakikada 50 km menzil için şarj olanağı sağlıyor. Bataryayı yüzde 80 seviyesine şarj etmek için ise 35 dakika yeterli oluyor. 87 kW (118 HP) elektromotora sahip olan yeni Fiat 500, 150 km/s (elektronik olarak sınırlandırılmış) maksimum hıza ulaşırken; 0’dan 100 km/s hızlanmasını 9,0 saniyede gerçekleştiriyor. ■

TÜRKTRAKTÖR'DEN ÜRETİM VE İHRACAT REKORU

TÜRKTRAKTÖR, 2021 YILININ İLK YARISINDA ÜRETİMİNİ YÜZDE 105, İHRACATINI İSE YÜZDE 31 ARTIRARAK YENİ REKORLARA İMZA ATTI. TÜRKTRAKTÖR, TOPLAM SATIŞ ADEDİNİ YÜZDE 94 ARTIRARAK CİROSUNU 5 MİLYAR 576 MİLYON TL'YE YÜKSELTİ.

Yılın ilk yarısında 25 bin 335 adet traktör üreten TürkTraktör, Türkiye'deki toplam traktör üretiminin de yaklaşık üçte ikisini gerçekleştirmiş oldu. Ülkemizden yurt dışı pazarlara yapılan traktör ihracatının yüzde 88'ini de tek başına gerçekleştiren TürkTraktör'de ihracatın toplam ciro içindeki payı ise yüzde 30 olarak gerçekleşti. Yılın ilk yarısında ciro, üretimdeki artışa bağlı olarak 5 milyar 576 milyon TL'ye yükselen TürkTraktör'ün faaliyet kâr marjı ve FAVÖK marjı ise sırası ile yüzde 14,1 ve yüzde 15,5 oldu. Tüm bu sonuçlarla birlikte TürkTraktör, yılın ilk yarısını 608 milyon TL net kârla tamamladı.

Pandeminin tarımda verimliliğin ve sürdürülebilirliğin öneminin anlaşılmasında hızlandırıcı bir etki yaptığına işaret eden TürkTraktör Genel Müdürü Aykut Özüner, "TürkTraktör'ü 14 yıldır kesintisiz pazar lideri konumuna taşıyan 3 önemli etkenden bahsedebiliriz. İlki, güçlü ve özgün Ar-Ge yeteneğimiz. Ar-Ge ve fabrika yenileme yatırımlarımız için her yıl ortalama 250-300 milyon TL fon ayırıyoruz. İkincisi geniş ürün yelpazesini yüksek miktarda üretebilen çok esnek bir üretim kabiliyetine sahip olmamız. Üçüncüsü ise sahip olduğumuz satış ve satış sonrası yaygın ve güvenli hizmet ağıdır," dedi. ■

"KOÇ SAĞLIK YANIMDA", HASTANE HİZMETİNİ SİZ NEREDEYSENİZ ORAYA TAŞIYOR!

VEHBI KOÇ VAKFI SAĞLIK KURULUŞLARI, "SİZ NEREDEYSENİZ, BİZ ORADAYIZ" MİSYONUyla HAYATA GEÇİRDİĞİ "KOÇ SAĞLIK YANIMDA" MARKASIYLA HASTALARA 7 GÜN 24 SAAT, BULUNDUKLARI YERDE MUAYENE, KAN ALMA, RADYOLOJİ İŞLEMLERİ, ENJEKSİYON, PANSUMAN, DİYABETİK HASTA EĞİTİMİ, FİZİK TEDAVİ, YENİDOĞAN BAKIMI İLE BEBEK VE ANNE BAKIMI HİZMETLERİ SUNACAK.

7 gün 24 saat, konusunda uzman sağlık çalışanlarıyla hizmet verecek olan "Koç Sağlık Yanımda" hizmetleri, hastane dışında bakım almak isteyen ya da hastaneye gitmek istemeyen hasta ve hasta yakınlarının hayatını kolaylaştırmayı hedefliyor. Bu yeni hizmetler hastaların yanı sıra, iyileşme sürecini evde geçirmesi gereken yaşlı, yatalak, kronik hastalığa sahip, kalıcı engeli bulunan ve rehabilitasyona ihtiyaç duyan, vakti olmayan ve rutin kontrollerini hastaneye gitmeden yapmak isteyen hastalar için de tüm

ihtiyaçları bir araya getiriyor. Sağlık hizmetlerini kökten değiştirdiklerini ve sektöre devrim niteliğinde bir yaklaşım getirdiklerini belirten Vehbi Koç Vakfı Sağlık Kuruluşları CEO'su Dr. Erhan Bulutcu, "Koç Sağlık Yanımda ile sağlık sektöründe öncü niteliğinde birçok yeniliği sunuyoruz. Hastanelerimizin eşsiz sağlık hizmetini tüketicilerimizin istediği yere taşıyoruz. 'Evde Sağlık' hizmetiyle ev ortamında tedavi olurken, 'İşte Sağlık' hizmetimizle Ortak Sağlık Güvenlik Birimi ile kaliteli sağlık

hizmetlerimizi işyerlerine taşıyoruz. 'Uzaktan Sağlık' hizmetimizle ise evden çıkmaya gerek kalmadan kulak, akciğer, kalp gibi muayeneler ve doktor görüşmelerinin yapılabileceği yeni nesil sağlık teknolojisi 'Tytocare' cihazıyla Türkiye'de bir ilke imza atmaya hazırlanıyoruz. Bu çalışmamız sektörde de öncü bir rol üstlenecek," dedi. ■

ARÇELİK EKİBİ AĞRI DAĞI'NIN ZİRVESİNDE!

ARÇELİK, "DÜNYAYA SAYGILI, DÜNYADA SAYGIN" VİZYONU ÇERÇEVESİNDE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE DİKKAT ÇEKMEK AMACIYLA 2011'DE KİLİMANJARO İLE BAŞLAYAN FARKINDALIK TIRMANIŞLARINA BİR YENİSİNİ DAHA EKLEDİ. KOÇ HOLDİNG VE ARÇELİK'İN ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİNDEN VE ARÇELİK'İN FAALİYET GÖSTERDİĞİ FARKLI ÜLKELERDEKİ KATILIMCILARDAN OLUŞAN 16 KİŞİLİK GENİŞ BİR EKİP, TÜRKİYE'NİN EN YÜKSEK DAĞI OLAN AĞRI'YA TIRMANDI.

İklim değişikliği konusunda farkındalık yaratmak ve birlikte hareket etmenin önemini vurgulamak için Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı Fatih Kemal Ebiçlioğlu, Arçelik

CEO'su Hakan Bulgurlu, Koç Holding Strateji ve İş Geliştirme Direktörü Melih Poyraz, Arçelik Finansman ve Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Polat Şen, Arçelik Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika & Amerika Genel Müdür Yardımcısı Ragıp Balcıoğlu ve Arçelik İnsan Kaynaklarından

Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Toygan Pulat'ın da aralarında olduğu üst düzey yöneticilerden ve farklı ülkelerden katılımcılardan oluşan 16 kişilik ekip, Türkiye'nin doğu ucunda bulunan ve 5.137 metre ile ülkemizin

en yüksek dağı olan Ağrı'ya zirve tırmanışı gerçekleştirdi. Küresel bir şirket olmanın sorumluluğuyla, iklim değişikliğine karşı mücadelede Arçelik'in büyük rol oynadığını belirten Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı Fatih Kemal Ebiçlioğlu, "Dağlar; dünyadaki yaşamın, biyoçeşitliliğin ve birliğin bütünsel bir örneği. Hikâyeleriyle tarihe, ekosistemiyle de canlılara hayat veriyor. Bu nedenle, biz de ekip olarak, doğaya olan bağlılığımızı vurgulamak ve sorumluluklarımızı tekrar hatırlamak için Ağrı Dağı'na tırmanarak 2011'de Kilimanjaro ile başlayan farkındalık tırmanışlarına bir yenisini ekledik," dedi. ■

ARÇELİK'TEN ROMANYA'DA "GELECEK YETENEKLER LİSANSÜSTÜ MÜHENDİSLİK PROGRAMI"

ARCTIC, YÜKSEK LİSANS DERECESESİ ALMIŞ TEKNİK ÜNİVERSİTE MEZUNU ÖĞRENCİLERE FUTURE IN TALENT (FIT) - GELECEK YETENEKLER LİSANSÜSTÜ MÜHENDİSLİK PROGRAMI İLE ÜÇ YILLIK YOĞUN BİR EĞİTİM İMKÂNI SUNUYOR.

Romanya'da pazar lideri olan Arctic, Future In Talent (FIT) Mühendislik Programı ile yüksek lisans derecesi almış teknik üniversite mezunu öğrencilere uzmanlaşma ve alanlarında derinleşme imkânı sunuyor. Şirketin yetenek yönetimi ve gelişim stratejisinin bir parçası olan program, Romanya ve Türkiye'den 20 mezun ile Ekim 2021'de başlayacak. Programın yeni nesil yetenekler için önemine vurgu yapan Arctic

Genel Müdürü Murat Büyükerk, "Future In Talent-Gelecek Yetenekler Lisansüstü Mühendislik Programı ile hem Romanya'dan hem Türkiye'den genç liderler yetiştirmeyi ve ülkemizin geleceğine katkı sağlamayı hedefliyoruz. Yeni nesil yetenekler için cazibe merkezi olmak; aynı zamanda Arçelik'in liderlik pozisyonlarını kuvvetlendirerek Romanya'yı bölgesel bir üretim merkezi hâline getirme hedefine de bir adım daha yaklaştıracak," dedi.

Arçelik İnsan Kaynaklarından Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Toygan Pulat ise şunları söyledi: "Yoğun rekabetin yaşandığı sektörümüzde ihtiyaç duyulan yetenekler hızla değişiyor. Yüksek liderlik potansiyeline sahip üstün yetenekler sergileyen kişiler bulmak, onların hem teknik hem de sosyal yetiler açısından eğitimini bir üst düzeye taşımak ve onlara şirketimizde uzmanlaşma fırsatı vermek istiyoruz." ■

“ABD ARTIK TAMAMEN ÇİN'E ODAKLANMAK İSTİYOR”

♦ ♦ ♦

ABD'nin çekilmesi sonrasında Taliban'ın iktidara geldiği Afganistan'daki gelişmeleri, Türkiye'ye yakın bölgelerdeki uluslararası gerilimleri, pandeminin siyasete etkilerini ve küresel meselelere dair global iş birliği ihtiyacını Kadir Has Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Görevlisi Soli Özel ile konuştuk...

YAZI
Biray Anıl Birer

“Bana göre, ABD’nin kendi içindeki problemleri çözmesi, çok zor olacak. 2022’de yapılacak kongre seçimlerinde senatonun üçte biri tümüyle yenilenecek. Cumhuriyetçilerin orada çoğunluğu yeniden ele geçirmeleri mümkün. Geçirdikleri takdirde Biden’a hiçbir şey yaptırmayacaklardır.”

Kadir Has Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Görevlisi Soli Özel, ABD’nin askerlerini Afganistan’dan çekmesinin, tamamen Çin’e odaklanmak istediğinin işareti olduğunu söylüyor. Soli Özel, küresel güç dengelerinden uluslararası iş birliği ihtiyacına kadar geniş bir yelpazede sorularımızı yanıtladı.

Son 1,5 yıl boyunca tüm dünyada bir numaralı mesele olan pandemi, uluslararası güç dengelerini nasıl etkiledi? Yaklaşık yedi aydır yeni bir başkanla yönetilen ABD, pandemiden kaynaklanan krizi ekonomik açıdan daha az hasarla atlatan Çin, Brexit’i yaşayan Avrupa Birliği ve her zaman uluslararası yönden güçlü bir aktör olan Rusya arasındaki güç dengeleri nasıl etkilendi?

Şunu söylemem lazım: Pandemi kendi başına hiçbir şey yaratmadı. Bence, var olan yönelimleri daha da güçlendirdi sadece. Jeopolitik anlamda daha net bir manzaranın ortaya çıkmasına yol açtı. Pandemi olsa da olmasa da Çin’in özellikle son 20 yıldaki ekonomik büyümesinin ister istemez siyasi stratejik sonuçları olacaktı. 2012’den beri ülkenin başında bulunan kişinin hırsları ve Çin’in kapasitesinin artık o hırsları karşılayabilecek düzeye geldiğine inanması nedeniyle zaten son birkaç yıldır daha saldırgan, daha milliyetçi bir söyleme sahip ve Batı’ya meydan okuyan bir Çin’le karşı karşıyayız. Rusya ise artık ekonomik olarak büyük bir güç değil, ama o coğrafyaya olan hâkimiyeti, her şeye rağmen jeopolitik oyunu bilen bir ülke olması ve elindeki sınırlı sayıda imkânı iyi kullanması nedeniyle devrede. Öte yandan, Batı’nın özellikle 2008-2009 ekonomik krizinden beri genel bir düşüşte olduğu görülüyor. Avrupa’da ve ABD’de pandemi sürecinin yönetilmesinde çekilen sıkıntılar, ayrıca demokratik ülkelerin hemen hepsindeki meşruiyet erimesine bağlı

olarak ortaya çıkan popülist eğilimler derken, artık Batı’nın dünya siyasetine ve ekonomisine tümüyle egemen olduğu bir dünyada yaşamadığımız ortaya çıktı. Bu dönüşümün ne kadar süreceği, kafalardaki ilk soru.

İkinci soru ise eğer bir tarafta Çin, diğer tarafta ABD ve arkalarında müttefikleri şeklinde bir kalıpla düşüneceksek ABD bitmiş midir yoksa elinde hâlâ kozları olan bir ülke midir? *The Economist* dergisinde *Tarihin Sonu* eseriyle bilinen Siyaset Bilimci Francis Fukuyama’nın bir yazısı çıktı. ABD’nin önümüzdeki dönemde gücünü ne ölçüde koruyabileceğinin ve Çin ile olan rekabette ne ölçüde başarılı olabileceğinin, uluslararası sistem içindeki davranışlarından çok kendi içindeki müthiş kavgayı yatıştırıp yatıştıramayacağına ve kurumlarını kilitleyen kutuplaşmayı aşip aşamayacağına bağlı olacağını söylüyor. Buna katılıyorum.

Çin’e gelince, kapalı bir toplumu var, ama son 40 yıl içinde müthiş bir kapitalist gelişme yaşadı. Bu kapitalist gelişmenin yaratmış olduğu toplumsal çeşitlilikle giderek merkezileşen ve tek adam rejimine geçen otoriter bir rejim daha ne kadar süreyle uyum içinde yürüyebilecek? Bu sorunun cevabı da Çin’in gelecekteki konumunu belirleyecektir diye düşünüyorum.

Sizin bu konudaki tahmininiz nedir?

Bana göre, ABD’nin kendi içindeki problemleri çözmesi, çok zor olacak. 2022’de yapılacak kongre seçimlerinde temsilciler meclisinin tümü, senatonun üçte biri yenilenecek. Cumhuriyetçilerin orada çoğunluğu yeniden ele geçirmeleri mümkün. Geçirdikleri takdirde Biden’a hiçbir şey yaptırmayacaklardır. Bu durum, 2024 yılında özellikle Cumhuriyetçiler tarafından yönetilen eyaletlerde seçimin kaybedilmemesi için hile ya da dışlanışlığı yasallaştıran hamlelerle birlikte Trump ya da bir

“Afganistan daha çok İran, Rusya, Çin, Pakistan ve Hindistan arasında bir rekabet alanı olacak; Türkiye’nin bu beş oyuncu kadar yaptırım gücünün olduğunu düşünmüyorum.”

başka Cumhuriyetçinin başkanlığı alma ihtimalini kuvvetlendiriyor. Öyle bir ABD’nin kendi çelişkilerini aşması mümkün değil; çünkü Amerikan ekonomisinin yüzde 30’unu temsil eden eyaletler ve seçim bölgeleri, ekonominin yüzde 70’ini temsil edenlerin iradesinin aksine bir siyasetin izlenmesine yol açıyor. Bunun kültürel ve başka boyutları da var. O kavga ABD’yi kilitler. Çin’de de biraz önce bahsettiğim çelişki kendisini ortaya çıkaracaktır. Bir de, Çin çok sevimli bir emperyal güç değil. ABD, tamam, emperyalisttir ama genel olarak bugün bile çocuğunuzu yurt dışına okumaya göndermek isterseniz ya da bir yere göç etmeyi düşünürseniz Şanghay’ı değil de California’yı tercih etme ihtimaliniz yüksek. Trump’çı bir ABD o bakımdan daha antipatik bir

yer olacağı için belki o özelliğini de kaybeder. Önümüzdeki 10 yıl içinde bu söylediklerimin kristalleştiğini görürüz bence.

Son dönemde Türkiye’ye yakın bölgedeki en önemli sorun, Afganistan’da yaşananlar. ABD yönetimi askerlerini ülkeden geri çekti. Ağustos ayında da Taliban yönetimi ele geçirdi. Rusya, İran, Çin, Pakistan ve Hindistan’ın yanı sıra Türkiye de Afganistan meselesinde önemli bir aktör. Önümüzdeki dönemde bu bölgede neler yaşanabilir?

Biden yönetime “Amerika geri döndü” sloganıyla geldi. Fakat izlediği politikaya baktığınızda, Trump gibi “Öncelik Amerika’dır” ilkesine daha uygun

bir siyaset izliyor. NATO orada, sen müttefiklerine haber vermeden her şeyini toplayıp çekip gidiyorsun, onlara danışma gereği duymuyorsun. Bu da Afganistan’ın ABD açısından artık önemli bir yer olmadığını, kaynaklarını Çin’i çevrelemek ve gücünün artmasını engellemek için kullanacağını gösteriyor. Ancak, bu işin yapılış tarzının Amerikan imajına çok büyük bir darbe vurduğuna şüphe yok. 30 Nisan 1975’te ABD büyükelçiliğinin çatısından asılan Vietnamlıları hatırlatan görüntüleri, Kabil Havaalanı’nda gördük. Sonuç olarak, Afganistan daha çok komşularının arasında bir rekabet alanı olacak; özellikle İran, Rusya, Çin, Pakistan ve Hindistan arasında. Elbette bunlar Türkiye’yi hiç ilgilendirmeyen şeyler değil ama Türkiye’nin Afganistan’da bu bahsettiğim beş oyuncu kadar yaptırım gücünün olduğunu düşünmüyorum. İran Rusya, Çin ve Pakistan dörtlüsü -ki zaten Pakistan, Taliban’ın ilk iktidara gelişinin mimarıdır- Taliban’la anlaşır, rahat rahat işlerini görür. Rusya, Tacikistan ve Özbekistan sınırlarının savunucusu olarak ABD’lileri Orta Asya’dan göndermiş olmanın rahatlığı ve mutluluğu içindedir.

Gazetelere verilen beyanlardan da zaten bu ortaya çıkıyor. Bunlar, Taliban'la pekâlâ iş yaparlar. Peki, Batılılar ne yapacak? Taliban'ı kabul edecekler mi, bu durumu sindirecekler mi? Otoriter ve tecrit edilmiş rejimler Taliban'ı tanırlar da Batılılar ne yapar? Bu da Batılılar açısından önemli bir stratejik karar olacak.

Batılıların, özellikle Avrupalıların stratejik düşünme yetileri konusunda herkesin kafasında çok soru işareti var. Amerikalıların olayları yönetiş tarzlarına güvensizlik de had safhada. Son bir şey söylemek lazım; Türkiye'de pek konuşulmadı bu... Afganistan'dan böyle aniden çekilen ABD, Çin Tayvan'a bir saldırı gerçekleştirdiğinde -ki bu saldırı ihtimali bence Afganistan fiyaskosu nedeniyle yükselmiştir- Tayvan'a yardım edecek mi? Tayvan'a bile yardım etmeyecek bir Amerika'yla iş birliği yaparak kendi başlarına balyoz inmesini engellemeye çalışan Çin'in komşu ülkeleri bundan nasıl etkilenecektir? ABD ile ilişkilerini neye göre düzenleyeceklerdir? Bunlar da netleşmesi gereken sorular.

Afganistan'da yaşananlara paralel olarak Afgan göçmenlerin durumu da en önemli sorunlardan biri. Türkiye'ye göçmen girişi yoğun. Avrupa Birliği'nde iltica talepleri kabul edilmeyen Afganların sınır dışı edilmeleri konusunda farklı görüşler var. ABD'nin göçmen politikası konusunda belirsizlikler söz konusu. Bu konuda gelecek aylarda nasıl gelişmeler gündeme gelebilir?

Batılıların bu konudaki tavrının berbat olduğunu düşünüyorum. Avusturya başbakanının beyanlarına, iç politikada zaten bu konuda başı dertte olan Macron'un dediklerine ve Almanya'da 2015'teki göç dalgasıyla sistemin nasıl sarsıldığını göz önünde bulundurarak "Türkiye'den medet ummak zorundayız," diyen Merkel'e baktığınızda, Avrupalıların bu işten yüzlerinin akıyla

çıkmaları bana mümkün görünmüyor. Gücünü kaybetmekte olan Batı'nın çifte standardını, kendi korkuları ve zaafılarıyla kendi ilkelerinden çok uzaklaşabildiğini görüyoruz. Ortada jeopolitik mücadelenin yanı sıra sistemler arası "Kim daha caziptir?" rekabetinin de var olduğunu düşünürsek, bu durumun Batı'ya zarar vereceğini söyleyebiliriz. En azından sözleri geçmeyecektir. Zaten ben yaşadığımız dönemi şu şekilde tanımlıyorum: Dünyayı son 200-250 yıldır yönetmiş olanlar artık aynı güce sahip değiller. Örneğin, "ABD her şeye kadirdir," efsanesinin artık yıkılması lazım. Fakat kuralları bilen,

"Dünyayı son 200-250 yıldır yönetmiş olanlar artık aynı güce sahip değiller. Fakat kuralları bilen, strateji üretebilenler hâlâ onlar."

strateji üretebilenler hâlâ onlar. Öte yandan, yükselen güçler henüz dünyayı şekillendirecek ve kuralları empoze edebilecek güce sahip değiller. Yani düşenler eskisi kadar yükselenler de sistemi tanımlayacak kadar güçlü değiller. ABD de tamamen bitmiş değil. O nedenle ben yaşadığımız krizleri, uçak yolculuklarındaki hava boşluğuna benzetiyorum.

Şu anda biraz geri planda kalsa da bölgemizde kronik sorunlar varlığını koruyor. Suriye'deki gelişmeler, İran'ın nükleer programı, Akdeniz'deki uluslararası anlaşmazlıklar, zaman zaman alevlenen Filistin-İsrail gerilimi bunların bazıları. Önümüzdeki dönemde Afganistan dışında yakın coğrafyada en fazla sıkıntı yaratmaya aday gelişmeler neler olabilir?

Bu coğrafyanın asıl büyük problemi devletlerin çökmüş olması. Lübnan'da devlet yok, Suriye'de aslında yok, Irak'ta toparlanamıyor, Yemen'de yok. Diğer bütün devletler de demografik baskılar ve kaynak baskıları altında. Bugüne kadar maçı götürebilen petrol ya da gaz zengini ülkeler de yeşil ekonomiye geçiş nedeniyle eskisi kadar sınırsız kaynaklara sahip olamayacaklar. Müthiş bir nüfus baskısı var. Özellikle su kaynaklarının tükeneyeceği düşünülüyor. Genel olarak bölgenin daha iyi bir yönetime ihtiyacı var. Geriye dönüp baktığımızda Arap isyanlarında atılan "Bu düzen değişmelidir," sloganının belki demokratik rejim talebinden çok, "Biz daha iyi yönetilmek istiyoruz ve devletin bize vatandaş olarak saygı duymasını istiyoruz," talebi olarak okunması daha doğru olacak.

Bu talep maalesef yerine getirilemedi. Karşı devrim, devrimi ezdi geçti. Son örneğini Tunus'ta görüyoruz. Burada en güçlü görülen siyasi akıl İslamcılıksa, onların da "Bir ülke nasıl yönetilir?" sorusuna hiç cevaplarının olmadığını, bu konuda ne bilgilerinin, ne hazırlıklarının olduğunu görüyoruz. Özellikle Mısır örneğinde bunu görebiliriz. İdeolojik platformlarının ötesinde bir şey düşünmemiş oldukları ortaya çıktı. O bakımdan Orta Doğu, özellikle Batı ülkelerini sürekli tehdit altında bırakacak ve her an ufak patlamalarla onları rahatsız edecek bir bölge. İran meselesi farklı. İran, ABD açısından bir mesele. Orta Doğu'dan çekilen ABD, her şeye rağmen İran'ın nükleer silaha sahip olmasını istemiyor. Bu arada Rusya ve Çin'in de İran'ın o kulübe girmesinden çok memnun olacağını sanmıyorum ama onların ilişkileri farklı. Umarım yeniden bir nükleer program hakkında anlaşma imzalanabilir. Onu da önümüzdeki aylarda görürüz. Ondan sonra da ABD, bütün devreleriyle sadece Çin'e odaklanacaktır. Onun da ne kadar akıllıca yapılabileceğinden şüpheliyim. Mesela geçenlerde bir haber okudum.

ABD ordusundaki deniz piyadeleri artık tank ve helikopter alınmasını istemiyor. Çok farklı bir savaş anlayışına geçmek istiyorlar, fakat ABD'deki yerleşik çıkarlar o kadar güçlü ki kongre, deniz piyadelerinden gelen bütçe tekliflerini reddedip onları helikopter almaya zorlamış. Aslında helikoptere değil, insansız hava araçlarına ihtiyaçları var. Dolayısıyla mevzu, yerleşik çıkarları sarsmanın güç olması.

Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin uluslararası alandaki gücünü artırmasına etki edecek herhangi bir dinamik var mı sizce?

İç politikasında sorunlar yaşayan bir ülkenin uzun süreli bir güç projeksiyonu yapabilmesi mümkün değil. Türkiye kendi potansiyelinin çok üzerinde işler yapmaya soyundu ve hayal kırıklıkları yaşadı. Suriye'de rejimi devirmeye muvaffak olamadı. Bir Kürt siyasi biriminin kurulmasını engellemek için Rusya'dan ve ABD'den icazet alarak bölgeye müdahale etti ve o anlamda hedefini gerçekleştirdi. Ama orada sürekli olarak kalıp kalamayacağı pek belli değil. Irak'ta sınır ötesindeki iradenin zayıflığından yararlanarak PKK'ya karşı istediği mücadeleyi yapıyor ama bütün stratejisi içerdeki bir sorunun uzantısı olarak şekillenmiş gibi görünüyor. Libya'da 2020'de Trablusgarp'ı kurtararak önemli bir avantaj elde etmişti, ama bunu siyasi veya diplomatik bir başarıya dönüştürmeyi başaramadı. O anlamda kaynak ve güç envanterini düzgün çıkarması lazım; çok militarize edilmiş bir dış politikayla da varabileceği yeri olduğunu sanmıyorum. Diplomasiye yeniden yatırım yapılması gerekiyor. Sonuçta Türkiye NATO üyesi. "Bazen NATO üyesi gibi davranırım, bazen de davranmam," şeklindeki yaklaşımdan vazgeçilmesi gerek. Afganistan'dan çekilmek, NATO'yu sarstı. NATO'da güven ilişkileri zedelendi belki ama NATO'nun bölüneceğini sanmıyorum. Avrupalılar uzun süredir ABD himayesi

"Batı, yeşil ekonomiye geçiş meselesinde tahminimizden daha hızlı adımlar atmaya başladı. Herkes 2050'de sıfır karbon ayak izi taahhüdünde bulundu. Çin bile 2060 tarihini verdi. Umarım çok geç olmadan işbirliklerinin gerçekleşebileceği bir noktaya geliriz."

olmadan ayakta durma iradesini gösteremedikleri için bu örgüt işlemeye devam edecektir. Avrupa Birliği'nin de dağılacağını sanmıyorum, zira Brexit dağılmamak gerekliliği konusunda Avrupalıları uyardı. Ama "Nasıl bir Avrupa?" sorusu, daha önce Avrupa Birliği'ne karşı çıkan sağcı partiler de AB taraftarı oldukları için daha önemli bir soru olarak gündeme geliyor artık. Demokratik, liberal bir Avrupa mı, yoksa ırkçı, dışa kapalı ve kozmopolitliğe düşman bir Avrupa mı olacak? Bütün bu mevzular içinde, Türkiye'nin coğrafyası önemini yitirmez. Dolayısıyla Türkiye'nin bu bölgeyle ilgili gelişmelerde belli bir seviyenin altında önemsizleşmesi mümkün değil. Öte yandan, Türkiye'nin, çeşitli güçlerle ittifak kurmaksızın Afganistan'daki geleceği birinci derecede belirleyecek bir aktör olma ihtimali yok. Oynayacağı bir rol vardır, bunu yadsımıyorum. Türkiye kendi içinde ortak bir gelecek vizyonunun filizlerini üretmeye muvaffak olamazsa sadece coğrafyasıyla elde edebileceği kazanç yeni dünya sisteminde sınırlı kalacaktır.

Dünyamızı tehdit eden çok önemli iki sorun olan pandemi ve küresel ısınma, uluslararası iş birliğini giderek daha da önemli hâle getiriyor. Sonuçları her geçen gün daha da ağırlaşan bu iki meseleyi hiçbir ülkenin tek başına çözmesi mümkün değil. Hastalıklarla, yangınlarla, aşırı sıcaklarla bu konudaki bireysel farkındalık da yükseliyor. Bu tablo, uluslararası alanda daha güçlü bir iş birliğinin önünü açabilir mi?

Batı kapitalizmi, hem bu nedenlerle hem de yeni yatırım alanları bu alanda olacağı için yeşil ekonomiye geçiş meselesinde tahminimizden daha hızlı adımlar atmaya başladı. Herkes 2050'de sıfır karbon ayak izi taahhüdünde bulundu. Çin bile 2060 tarihini verdi. Öte yandan Çin sürekli termik santral kurmaya çalışıyor, yani ne kadar ciddi olduğunu bilmiyoruz. ABD ile Çin birbirleriyle rekabet ederken aynı zamanda iş birliği yapmanın yolunu bulamazlarsa işimiz zor. Dediğiniz gibi, bu artık bir gereklilik, ama bu iki güç şu anda birbirleriyle makul şekilde konuşma eğiliminde değiller. Avrupalılar yeşil ekonomi konusunda ABD ile paralel hareket ederken, ABD'nin izlediği Çin politikasını tümüyle takip etmeyeceklerdir. Bu, Batı içindeki bir çatlak mı olur, çatlak olursa Avrupalılar mutlaka dayanışma ve uluslararası iş birliğiyle halledilmesi gereken konularda standartları saptayan, yolları açan ve haritaları çizen bir blok mu olur, onu da zaman gösterir. Umarım çok geç olmadan bu işbirliklerinin gerçekleşebileceği bir noktaya geliriz. Bu yaz her yerde göz açıcı, uyarıcı felaketler oldu. Orta sınıflaşmış, en azından ekonomik olarak bireyselleşmiş bir Çin toplumu da nereye kadar kanserden ölmeye rıza gösterecek? İş birliği olmaması hâlinde en azından bizden sonraki nesiller nefes almakta zorlanacak ve mülteci sorunu da bugünü aratacak şekilde artacak.

İKLİM KRİZİYLE YÜZLEŞME

◆◆◆

Haftalarca süren orman yangınları tam bitti derken gelen sel felaketleri herkesin yüreğini ağzına getirdi ve yeni tartışmalara yol açtı. Bu afetlerdeki insan payının gündeme geldiği sıralarda yine ihmal, koruyucu çalışmalar yapmama gibi unsurlar öne çıktı. Ancak uzmanlar tarafından dikkat çekilen en önemli etkenlerden biri iklim krizi oldu. Küresel ısınma, radikal önlemlerle azaltılamazsa önümüzdeki yıllarda bu afetler ne yazık ki sıradanlaşacak gibi görünüyor.

YAZI

Yasemin Balaban

"1990'lı ve 2000'li yıllarda yıllık ortalama 2 bin civarında yangın çıkarken, 2010'lu yıllarda bu sayının 2 bin 600'ün üzerine çıktığı görülüyor. 2020 yılında ise 3 bin 399 orman yangını çıkmış."

“Yaklaşık 85 bin futbol sahası büyüklüğünde alan yandı.” Bu tespit, yangınların tahribatını uydu aracılığıyla görüntüleyen İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Uydu Haberleşme ve Uzaktan Algılama Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne (UHUZAM) ait. Merkezin 13 Ağustos tarihinde yaptığı basın açıklamasında en fazla Manavgat ve Muğla bölgelerine zarar veren yangınlarda yaklaşık 60 bin hektarlık bölgenin yanmış olduğu belirtildi. İki hafta yoğun olarak süren yangınlar silsilesi özellikle güney ve güneybatı bölgelerini etkiledi. 53 ilde çıkan 270 orman yangınından sonra herkes yangınların sebeplerini, müdahale yöntemlerini ve bundan sonra önlemeye dair yapılabilecekleri tartışmaya başladı.

Yangınlarda insan etkisi

Yangınlarda öne çıkan ana etken kuşkusuz insan etkisi. Elektrik hatları, orman yakınlarındaki turizm faaliyetleri, piknik ateşleri, sigara izmaritleri gibi pek çok yangın başlatıcı faktör bu kapsamda yer alıyor. Orman yangınlarının çıkmasında yanıcı madde, oksijen ve ateşin bir araya

geldiğini hatırlatan İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Orman Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Doğanay Tolunay, bunlardan ilk ikisinin ormanda zaten doğal olarak bulunduğunu, geriye sadece ateş kaldığını belirtiyor.

Orman Genel Müdürlüğü (OGM) verilerine göre son 25 yıldaki yangınların yüzde 89'unun ihmal veya kaza ile başladığını, az da olsa bir kısmının da kasıtlı çıkarıldığını anlatan Tolunay, özetle ormana ateşi götürenin insan olduğunu ifade ediyor. Yangınların artış gösterdiğine dikkat çeken Tolunay, sözlerini şöyle sürdürüyor: “Diğer yandan 1990'lı ve 2000'li yıllarda yıllık ortalama 2 bin civarında yangın çıkarken, 2010'lu yıllarda bu sayının 2 bin 600'ün üzerine çıktığı görülüyor. 2020 yılında ise 3 bin 399 orman yangını çıkmış. Son 10-15 yıla baktığımızda ormana komşu yerleşimlerin arttığı ve OGM tarafından orman alanlarında çok sayıda ormancılık dışı uygulamaya da izin verildiğini görüyoruz. Sadece son dokuz yılda 52 bin izin verilmiş. Bu verilen izinler nedeniyle örneğin elektrik nakil hatları ve çöplüklerden yangınlar çıkabiliyor.”

“Ormanların kesintisiz olması da bir sebep”

Bazı uzmanların yangınların sebepleri üzerine yaptığı yorumlar da farklı bakış açıları sunuyor. Örneğin, ormanların arada hiçbir bölünme olmadan çok büyük alanlara yayılması, yangınların da büyük olmasına ve çok geniş alanları etkilemesine yol açıyor. Bu argümana dikkat çeken isimlerden biri de Hacettepe Üniversitesi Biyoloji Bölümü Ekoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Çağatay Tavşanoğlu. Yangın ekoloğu olan Tavşanoğlu, şu değerlendirmelerde bulunuyor: “Akdeniz Havzası'nda son yıllarda büyük ve söndürülemeyen yangınlar çıkmasının bir diğer sebebi de, insanların kırsal kesimden kentlere göç etmesi ve yapılan ağaçlandırma faaliyetleri nedeniyle ormanların kesintisiz bir hâle bürünmüş olması.”

Tavşanoğlu, yangınların olumsuz etkilerinden bahsederken de şunları söylüyor: "Büyük ve şiddetli yangınlar hem insan yerleşimlerini, ekonomiyi ve yaşamı tehdit ediyor hem de ekosistemleri olumsuz etkiliyor. Köylerde yer alan evcil hayvanlar yaban hayvanları gibi yangından kaçamayıp ölüyor, tarla ve bağlar zarar görüyor. Akdeniz ormanlarında yangınlar biyoçeşitlilik üzerinde genel olarak geliştirici bir etkiye sahip olsa da, büyük ve şiddetli yangınlar toprak erozyonunu ve bitki ölümlerini artırarak tür çeşitliliğine olumsuz etkiler de yapabiliyor."

İklim krizi derinleşiyor

Sadece Türkiye'de değil geçtiğimiz günlerde tüm dünyada ve çevre ülkelerde yaşanan orman yangınları, gezegenin iklimi ve biyoçeşitliliği açısından tehdit oluşturuyor. Uzmanlara göre orman yangınlarındaki artışın makro ölçekteki en önemli nedeni iklim değişikliğinin yol açtığı sıcaklık artışı, yağış ve nemdeki düşüş. Prof. Dr. Çağatay Tavşanoğlu,

Akdeniz coğrafyası için yangınların doğal ekosistemin bir parçası olduğunu hatırlatarak şunları söylüyor: "Ancak son yıllarda insan faaliyetleri tüm dünyada olduğu gibi bu bölgede de yangın rejimlerini belirgin olarak değiştirdi. İklim değişikliğinin yarattığı aşırı sıcak ve kurak koşullar, yangınların büyümesi için uygun hava durumunu ortaya çıkarıyor." İklim değişikliğiyle ilgili onlarca yıldır yapılan çalışmaların öngördüğü gibi değişikliğin etkisi, sıcaklıklardaki artıştan ibaret değil. Kuraklık, seller, şiddetli kasırgalar gibi aşırı hava olaylarının sıklığı ve etkisindeki artış, okyanus ve deniz suyu seviyelerinde yükselme, okyanusların asit oranlarındaki artış, buzulların erimesi gibi etkenler sonucunda bitkiler, hayvanlar ve ekosistemlerin yanı sıra insan topluluklarının da ciddi risk altında olduğu, bilinen bir gerçek.

Ormansızlaşma ve seller

Yangınlar henüz söndürülemedişken Batı Karadeniz'de yaşanan seller iklim kriziyle

peş peşe yüzleşmemize neden olan ikinci bir şok dalgası oldu. Tüm Türkiye'yi yeni bir yasa boğan sel felaketleri, iklim değişikliğinin beklenen en önemli sonuçlarından biri olarak kendini gösterdi. Özellikle Sinop, Kastamonu, Bartın ve çevresini etkileyen aşırı yağışlar çarpık yapılaşmayla birleşince bir afete dönüşüp onlarca kişinin ölümüne, yüzlerce kişinin evsiz kalmasına ve büyük miktarda maddi hasara sebep oldu.

İklim değişikliğiyle ilgili çalışan uzmanlara göre ormansızlık ve seller arasında da bağlantı var. Orman yangınları artıp topraklar çoraklaştıkça sellerde de artış olacak. 2019 yılında İzmir'de 500 hektar alanı etkileyen yangından sonra 2021 yılı başlarında gerçekleşen sel felaketi, uzmanlar tarafından bu duruma en yakın tarihli örneklerden biri olarak gösteriliyor. Ormansızlaşan alanlarda suları tutacak hiçbir engelin kalmaması, yoğun yağışların dağ ve tepelerden sel gibi inmesine ve arazilerin sular altında kalmasına neden oluyor.

IPCC raporu resmi ortaya koyuyor

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) beş yılda bir sunduğu rapor tam da yangın ve sel felaketlerinin ortasında açıklandı. 9 Ağustos'ta yayımlanan 6'ncı Değerlendirme Raporu, küresel ısınmanın insan kaynaklı ve daha önce görülmemiş seviyede olduğuna dikkat çekti. İnsan kaynaklı iklim değişikliği şimdiden dünyanın her bölgesinde birçok aşırı hava ve iklim hareketine yol açıyor. Bilim insanları, atmosfer, okyanuslar ve denizler, buzullar dahil olmak üzere Dünya'nın tüm iklim sistemlerindeki değişiklikleri düzenli olarak gözlemliyor.

Rapora göre, bu değişikliklerin çoğu eşi benzeri görülmemiş seviyede ve bazılarının artışı da devam ediyor. Deniz seviyesinin yükselmesi gibi bazı gelişmeler "geri döndürülemez" noktaya erişmiş durumda.

Rapor, önümüzdeki on yıllarda 1,5°C derecelik küresel ısınma düzeyini geçme olasılığına ilişkin yeni kestirimler sunuyor. Buna göre, sera gazı salımlarında ani, hızlı ve büyük ölçekli azalmalar olmadıkça, ısınmayı 1,5°C dereceye yakın bir düzeyde hatta 2°C derecede sınırlandırmak bile ulaşılamaz bir hedef olacak. Rapor, insan etkinliklerinden kaynaklanan sera gazı salımlarının 1850-1900 döneminden bu yana yaklaşık 1,1°C derecelik ısınmadan sorumlu olduğunu gösteriyor ve önümüzdeki 20 yılda ortalama küresel sıcaklığın 1,5°C derece artması ya da bunu aşması bekleniyor.

Afetlerin sayısı artabilir

IPCC Raporu, sıcaklık artışının yaşanan ve olası etkilerini bir kez daha göz önüne seriyor. İklim değişikliği su döngüsünü şiddetlendiriyor. Bu, birçok bölgede daha yoğun yağış ve buna bağlı seller ve daha yoğun kuraklık olaylarına yol açıyor. Yağış desenleri de etkileniyor. Yağışların yüksek enlemlerde artması olasılığı yanında subtropiklerin büyük bölümlerinde azalması bekleniyor. Muson yağışlarında bölgeye göre değişiklik gösterecek

değişmeler öngörülüyor. Rapora göre kıyı bölgeleri, 21. yüzyıl boyunca deniz seviyesinin sürekli yükselmesine tanık olacak, bu da alçak alanlarda daha sık ve şiddetli kıyı taşkınlarına ve kıyı erozyonuna katkıda bulunacak. Daha önce 100 yılda bir oluşan aşırı deniz seviyesi olayları, bu yüzyılın sonunda her yıl gerçekleşebilir. Daha fazla ısınmanın, permafrost erimesini ve mevsimsel kar örtüsünün kaybını, buzulların ve buz kalkanlarının erimesini ve Arktik deniz buzunun yok olmasını artıracak tahmin ediliyor. Denizlerde daha sık ısı dalgaları, okyanus asitlenmesi ve azalan oksijen seviyelerini içermek üzere, okyanus ekosistemlerini ve insanları etkileyen okyanus değişiklikleri bu yüzyılın geri kalanında sürecek. Şehirlerde yoğun yağış olaylarından kaynaklanan su baskınları ve kıyı kentlerinde deniz

seviyesinin yükselmesi gibi iklim değişikliğinin bazı yönleri şiddetlenebilir. Ancak IPCC uzmanları, iklim değişikliğini sınırlamak için hâlâ zaman olduğunu söylüyor. Karbondioksit (CO₂) ve diğer sera etkisi yapan gazların salımlarında güçlü ve sürekli azalmanın, hava kalitesini hızla iyileştirebileceği ve 20 ila 30 yıl içinde küresel sıcaklıkların dengelenebileceği ifade ediliyor.

Yangınları önlemek için neler yapılmalı?

Okyanuslar ve ormanlar, küresel ısınmaya neden olan karbondioksiti yutan en önemli ekosistem unsurlarını oluşturuyor. İklim krizini yönetmenin en önemli yollarından biri ise ormanları korumak. Uzmanlar mevcut artış eğilimiyle gelecek yıllarda yangınların artacağını söylüyor.

ALARM ZİLLERİ ÇALİYOR

Yaşanan yangın ve sel afetlerinin en önemli sebeplerinden biri olarak gösterilen iklim krizi, IPCC 6'ncı Değerlendirme Raporu'yla net bir şekilde ortaya kondu. Raporun açıklandığı 9 Ağustos'ta değerlendirmelerde bulunan BM Genel Sekreteri António Guterres, "İnsanlık için çalan alarm zilleri kulakları sağır edecek seviyede ve kanıtlar reddedilemeyecek nitelikte," dedi. "1,5°C derece" hedefini hayatta

tutabilmek için kararlı bir şekilde harekete geçilmesinin şart olduğunu söyleyen Guterres, Kasım ayında Glasgow'da yapılacak çok önemli COP26 iklim konferansı öncesinde, tüm ulusların, özellikle de gelişmiş G20 ekonomilerinin, net sıfır emisyon koalisyonuna katılması gerektiğini söyledi. 66 ülkeden 234 bilim insanı tarafından hazırlanan raporda, iklimin insan faaliyetleri sonucu değiştiğinin ve bu faaliyetlerin küresel ısınmayı, en azından son 2 bin yıldır görülmemiş bir seviyeye çıkardığının altı çiziliyor. IPCC Çalışma Grubu Eş Başkanı Panmao Zhai ise iklim değişikliğinin dengelenebilmesi için sera etkisi yapan gaz salımlarında güçlü, hızlı ve sürekli azalmalar ve net sıfır CO₂ emisyonuna ulaşılması gerektiğini vurguladı. Zhai başta metan olmak üzere sera etkisi yapan diğer gazların ve hava kirleticilerin sınırlandırılmasının hem sağlık hem de iklim için fayda sağlayacağını altını çizdi.

Türkiye’de orman yangınlarıyla mücadelenin çıkan yangına en kısa sürede müdahale etmek ve yangın büyümeden söndürmek üzerine kurgulandığına dikkat çeken Prof. Dr. Doğanay Tolunay, buna karşılık yangın sayıları artarken hava filosundaki araç sayısının aynı şekilde artmadığını belirtiyor. Benzer şekilde teknik ekip ve orman işçisi sayısının da azaldığına işaret eden Tolunay, şu uyarılarda bulunuyor: “OGM’nin bundan sonra yangın sayısını azaltacak stratejiler geliştirmesi, örneğin insanların bilinçlendirilmesi, orman içinde yangına neden olabilecek faaliyetlere izin verilmemesi, mevcut tesislerin denetlenmesi gibi önleyici tedbirler alınması gerekiyor. Ek olarak personel sayısı ve hava filosu dahil araç parkının genişletilmesi şart. OGM bu yıl için yangınla mücadeleye 1,5 milyar TL ayrıldığını açıkladı. Özellikle araç ve personel sayısının artırılması hâlinde bu bütçe aşılabacaktır. Ancak kamuoyunun çok hassas olduğu orman yangınları konusunda maliyetine bakılmadan her türlü önlem alınmalıdır.”

Orman yangınları ve seller hepimizi bir kez daha ekolojik dengenin önemi konusuyla yüzleştirdi. İklim krizinin etkileri de artık somut bir gerçek olarak ortada dururken hem bireysel hem de hükümetler seviyesinde yapılacakların aciliyetine ilişkin tablo da önümüze serilmiş oldu. Gelecek, hemen şimdi karşımızda duruyor.

BİYOÇEŞİTLİLİK VE GIDA GÜVENCESİ TEHLİKEDE

Ormanlar, dünyanın önemli su, toprak, enerji, biyolojik çeşitlilik, maden gibi kaynaklarını bünyesinde bulunduran kompleks alanlar. Yer kürenin karmaşık ve birbiriyle bağlantılı ekolojisini temsil ederken küresel ekosistemin korunmasında büyük önem taşıyorlar. Orman kayıpları ise toprak erozyonu, biyolojik çeşitliliğin bozulması, vahşi hayat ve sulak arazilerin zarar görmesi, hayat kalitesi ve kalkınma kalitesinin bozulması şeklinde sonuçlar doğuruyor.

- Orman Genel Müdürlüğü “Türkiye’nin Orman Varlığı” araştırmasına göre, Türkiye’nin 78 milyon hektarlık alanının yüzde 29,4’ü ormanlık alanlardan oluşuyor. Yapılan hesaplamalara göre Türkiye ormanları yıllık 43 milyon ton oksijen üretiyor. Yangınlarda son 10 yılda kaybedilen orman alanı yaklaşık 99 bin hektar büyüklüğünde.

Aynı dönemde amaç dışı kullanıma açılan ormanlık alan ise yaklaşık 700 bin hektar.

- Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre, Türkiye’deki orman köylerinde yaklaşık 7 milyon kişi yaşıyor. Orman köylüleri ülkenin en yoksul, sosyal olanaklardan mahrum, temel hizmetlerden bile yararlanamayan ve geçimini ormandan topladıkları ürünlerle sağlayan kesimi. Yani orman ürünleriyle geçimini sağlayan köylüler yangınlarla birlikte bu kaynakları ve gıda güvenliklerini kaybediyorlar. Dünya çam balı üretiminde önemli payı olan Marmaris arıcıları artık bu kaynaktan yoksun. Yine doğal mantar toplayıcıları da orman kayıplarıyla birlikte geçim kapılarını yitiriyor.
- Orman yangınlarının yarattığı en büyük kayıp ise tüm gezegenin ekosistemini ve biyoçeşitliliği bozması.

DÜNYAMIZIN GELECEĞİ İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ KONUŞALIM!

Hayatımızı çevreleyen ve ortak geleceğimiz için en önemli konuların başında gelen sürdürülebilirliğe dair her şey, her hafta yeni konularla "Sürdürülebilirliği Konuşalım" podcast kanalımızda!

Spotify | Apple Podcasts | Google Podcasts

SÜRDÜRÜLEBİLİR
GELECEK İÇİN
SINIRLARI
KALDIRIYORUZ.

 YapıKredi

Hizmette sınır yoktur.

DAHA İYİ BİR GELECEK İÇİN PAYDAŞ KAPİTALİZMİ

♦ ♦ ♦

Koç Holding, Türkiye’de Paydaş Kapitalizmi Göstergeleri”ni kurumsal raporlamalarında kullanacağını taahhüt eden Türkiye’deki ilk şirket olarak, tüm paydaşlarıyla şeffaf ve güvene dayalı ilişkiye verdiği önemin altını çizmişti. Yalnızca hissedarları değil, tüm paydaşları merkeze alan “paydaş kapitalizmi”, tüm dünyada giderek daha fazla destek buluyor. Daha iyi bir geleceğin kapılarını açan bu yaklaşım, “ana akım” hâline geliyor.

YAZI

Yasemin Balaban

Dünya Ekonomik Forumu bünyesindeki Uluslararası İş Konseyi (IBC) tarafından kaleme alınan "Paydaş Kapitalizmi Göstergeleri", insanlar, gezegen, refah ve yönetim ilkeleri başlıklarını içeriyor.

T opluluğumuzun geleceğini içinde yaşadığımız toplumun ve dünyanın geleceğinden ayrı düşünemeyiz. Bu nedenle sürdürülebilirlik başlığı altında dünyayı etkileyen konuları gündemimizin üst sıralarında tutuyoruz..." Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu, Mayıs ayında çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim (ESG) yol haritası kapsamında Koç Holding'in küresel taahhütlerini anlatırken bu değerlendirmeyi yapmıştı. Çakıroğlu, sözlerine şöyle devam etmişti: "Uzun dönemli sürdürülebilir değer yaratma anlayışı; ESG perspektifimizi çok daha geniş bir yaklaşımla ele almamızı gerekli kılıyor. Tüm dünyada finansal olmayan raporlamalar için önemli bir standardı temsil eden Paydaş Kapitalizmi Göstergeleri'ne yönelik verdiğimiz taahhüt, ESG alanlarındaki performansımızı ve ilerlememizi şeffaf bir şekilde paylaşmamıza katkı sağlayacak. Bu göstergeler iş dünyasının evrensel, karşılaştırılabilir bir raporlama sisteminin de yer

aldığı küresel bir çözüme doğru hızla ilerlediğini gösteriyor. ESG alanlarındaki performansımızı ve ilerlememizi mümkün olan tüm mevcut raporlamalarımıza en kapsamlı şekilde yansıtmamıza destek olacak bu taahhüdün aynı zamanda paydaşlarımız ile kurduğumuz şeffaf ve sürekli iletişim ile güvene dayalı ilişkinin daha da gelişmesine katkı sağlayacağına inanıyorum."

Sürdürülebilir değer yaratmak

Levent Çakıroğlu'nun değindiği ve Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF) 2020 yılında yeniden gündeme getirdiği "paydaş kapitalizmi", tüm paydaşlar için ortak ve sürdürülebilir değer yaratmayı esas alıyor. Daha iyi bir geleceğin kapılarını açmaya aday olan bu yaklaşım, tüm dünyadaki şirketlerin gündemine girmiş durumda. Dünya Ekonomik Forumu bünyesindeki Uluslararası İş Konseyi (IBC) tarafından kaleme alınan "Paydaş Kapitalizmi Göstergeleri" ise insanlar, gezegen, refah ve yönetim ilkeleri başlıkları altında

toplaniyor. Bu alanlarda en kritik kabul edilen ve şirketlerin raporlayabileceği 21 evrensel ilkeyi kapsayan göstergeler şu amaçlarla oluşturuldu: Şirketler arasında sürdürülebilirlik alanındaki ilerlemenin karşılaştırılabilmesi, bu alanda karar verme mekanizmalarının geliştirilmesi, şirketlerin yarattıkları sürdürülebilir değer konusunda şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin daha da artırılabilmesi. Ocak ayında düzenlenen Davos Zirvesi'nde 60'tan fazla şirketin imzaladığı taahhütler, ortak çerçeveyi belirleyip şeffaf bir şekilde paylaşmayı içeriyor. Bu taahhütleri yerine getirirken iş liderleri, ESG'nin tüm işletmelerin başarısı ve uzun vadeli uygulanabilirliği için giderek daha kritik hâle geldiğinin sinyallerini veriyor. Bu, önde gelen küresel şirketlerin sürdürülebilirliği temel stratejilerine, operasyonlarına ve kurumsal açıklamalarına entegre etme niyetini açıkça temsil ediyor. Türkiye'de bu taahhütleri imzalayan ilk şirket olan Koç Holding, "Paydaş Kapitalizmi Göstergeleri"ni kurumsal raporlamalarında kullanarak ESG alanındaki çalışmalarını ölçülebilir kıldı. Topluluk böylelikle bu alanlardaki performansını ve ilerlemesini şeffaf bir şekilde paylaşabilecek. CEO Levent Çakıroğlu'nun ifadesiyle, "Bu taahhüt, sürdürülebilirlik vizyonunu tüm iş stratejisine, operasyonlara ve kurumsal

beyanlara dahil etme konusundaki kararlılığı yansıması."

Tüm paydaşlar için hizmet

ABD'li ekonomist Friedman'ın öncülüğünü yaptığı "hissedar kapitalizmi", uzun yıllar dünyada "devlet kapitalizmi" karşısındaki ana akımdı. Şirketler için en önemli hedefin kısa vadeli kâr maksimizasyonu olduğu bu yaklaşımda en önemli paydaş, şirketin hissedarlarıydı. Öncülüğünü Dünya Ekonomik Forumu'nun kurucusu Klaus Schwab'ın yaptığı "paydaş kapitalizminde" ise en önemli noktalardan biri, uzun vadeli değer yaratmak.

Yakın zamanda formüle etmiş olsa da Klaus Schwab için paydaş kapitalizmi, tohumları onlarca yıl önce atılmış bir ideal. 1971 yılında yazdığı *Dördüncü Sanayi Devrimi* adlı kitabında Schwab, uzun vadede başarılı olmak isteyen bir şirketin sadece hissedarlarına değil tüm paydaşlarına hizmet etmesi gerektiğini savunuyordu.

"Şirketler sosyal birer organizmadır"

Schwab, bugün, pandemiyle birlikte savunduğu yeni modelin daha da aciliyet kazandığını vurguluyor. Peter Vanham'la birlikte kaleme aldığı *Stakeholder Capitalism: A Global Economy that Works for Progress, People and Planet*

WEF Kurucusu Klaus Schwab

(Paydaş Kapitalizmi: İlerleme, İnsanlar ve Gezegen İçin Çalışan Bir Küresel Ekonomi) adlı kitabının önsözünde Schwab, Covid-19 pandemisiyle, paydaş kapitalizminin daha da önem kazandığını belirtiyor ve bu kapsamdaki farkındalığın da arttığını dikkat çekiyor. "Şirketin sadece ekonomik bir birim değil, aynı zamanda sosyal bir organizma olduğunu ve sadece ekonomik hedefleri değil aynı zamanda sosyal beklentileri de yerine getirmesi gerektiğini düşünüyorum," diyen WEF Başkanı, salgının, bencil ve kısa vadeli çıkarlar tarafından yönlendirilen bir ekonomik sistemin sürdürülebilir olmadığını anlamamızı sağladığına vurgu yapıyor.

18 Mart 2021 tarihinde Investment Monitor'de yayımlanan söyleşide ise bu durumun şirketleri yakın zamanda bir tercihe zorlayacağını belirterek şunları söylüyor: "Her şirket karar vermek zorunda kalacak; tarihin doğru tarafında mı olmak istiyor yoksa geride mi kalmak istiyor?"

Ana akım hâline geliyor

Schwab'ın ortaya attığı bu sorunun arka planında ise şu görüşü yer alıyor: "Paydaş kapitalizmi artık gerçekten ana akım hâline geliyor". Schwab,

HİSSEDAR KAPİTALİZMİ VE PAYDAŞ KAPİTALİZMİNİN FARKLARI

- * Hissedar kapitalizmde temel paydaş, şirketin hissedarlarıdır. Paydaş kapitalizmde ise tüm paydaşlar eşit ölçüde önemlidir.
- * Hissedar kapitalizmde iş dünyasının temel sosyal sorumluluğu kârı artırmaktır. Paydaş kapitalizmde ise tüm insanların ve gezegenin refahını artırmak esas alınır.
- * Hissedar kapitalizmde odakta kısa vadede kârı yükseltmek yer alır. Paydaş kapitalizmde ise uzun vadeli değer yaratmak ve ESG odaktır.

şirketlerin yalnızca finansal konularda değil, aynı zamanda ESG etkilerini de raporlamaya yönelik kamu taahhütlerini ilerleme, insanlar ve gezegen için çalışan küresel bir ekonomiye doğru önemli bir adım olarak gösteriyor. Taahhütlere imzasını koyan kuruluşlar arasında yer alan Bank of America'nın CEO'su ve Uluslararası İş Konseyi Başkanı Brian Moynihan ise WEF'in web sitesinde yer alan yorumunda şunları söylüyor: "Hissedarlarımıza büyük getiriler sağlarken toplumun en önemli önceliklerinde ilerlemeye yardımcı olmalıyız. İşte bu, paydaş kapitalizmidir. Ortak göstergeler, tüm paydaşların kaydettiğimiz ilerlemeyi ölçmesine yardımcı olacak ve şirketlerden, yatırımcılardan ve diğerlerinden kapitalizmin kullanabileceği kaynakların en fazla fark yaratabilecekleri yerlere yönlendirilmesini sağlayacak."

Paydaş kapitalizminde herkes kazanıyor

Araştırmalara göre bu bakış açısı, yalnızca paydaşlar için fayda sağlamıyor; aynı zamanda şirketleri de finansal açıdan ileriye taşıyor. McKinsey Global Institute'un yaptığı bir araştırma, bu gerçeği gözler önüne seriyor.

2001-15 yılları arasında ABD'de halka açık 615 büyük ve orta ölçekli şirketin performansını değerlendiren araştırma, uzun vadeli bakış açısına sahip olanların kazanç, gelir, yatırım ve istihdam artışı açısından diğerlerinden daha iyi performans gösterdiğini ortaya koyuyor. Aynı kuruluşun araştırmaları; güçlü çevresel, sosyal ve yönetim normlarına sahip şirketlerin daha yüksek performans ve kredi notları kaydettiği sonucunu yansıtıyor. Bu şirketler yüksek düzeyde büyüme sağlıyor, maliyetlerini düşürüyor, daha az yasal ve düzenleyici müdahaleye maruz kalıyor, daha yüksek üretkenlikle çalışıyor, yatırım ve varlıklarını daha iyi optimize ediyor.

Rekabet avantajı getiriyor

McKinsey'nin Kasım 2020 tarihli "The Case for Stakeholder Capitalism" başlıklı raporunda bu çalışmalardan hareketle şu yoruma yer veriliyor: "İş ekosistemi gelişiyor; direnenler kendilerini yalnızca tarihin yanlış tarafında değil, aynı zamanda rekabet açısından dezavantajlı bir konumda bulacaklar." Vivian Hunt, Bruce Simpson ve Yuito Yamada imzasını taşıyan çalışma, birçok toplumda

kapitalizm fikrine ve iş dünyasının rolüne karşı gözle görülür bir öfke ve güvensizlik olduğuna dikkat çekerken Edelman Trust Barometer anketinin sonuçlarına değiniyor. Zira 34 bin kişinin katıldığı ankete katılanların yüzde 56'sı kapitalizmin yarardan çok zarar getirdiğini ifade ediyor. Raporla "Covid-19'un başlaması ve mevcut bilgi zenginliğiyle, harekete geçmekten uzak durmak isteyenler bile çalışanlarının ve müşterilerinin giderek daha fazla aksini talep ettiğini görecektir," görüşlerine yer veriliyor. Ayrıca, iş liderlerinin, misyonlarını sadece hissedarlara değil, aynı zamanda müşterilere, tedarikçilere, çalışanlara ve topluluklara hizmet etmek olarak gördüklerini göstermeleri gerektiği vurgulanıyor. Raporla tüm paydaşlara hizmet etmenin, aynı zamanda bir rekabet avantajı kaynağı da olabilen etik bir değer olduğu vurgulanıyor. Dünyamızda yaşanan hızlı değişim, küresel ekonomide de kuralları yeniden yazıyor. Öncü kuruluşların savunucuları arasında yer aldığı paydaş kapitalizmi, bu yeni dünyada geleceğe açılan bir kapı olacak. Bu yeni paradigmadaki kazanan, gezegenimiz ve tüm toplum olacak.

BENİMSEYEN ŞİRKETLERİN DEĞERİ 1 TRİLYON DOLARDAN FAZLA

Dünya Ekonomik Forumu'nu 1971 yılında paydaş kapitalizmine yönelik çalışmalar yapmak üzere kuran Klaus Schwab, 18 Mart 2021 tarihinde Investment Monitor'den Courtney Finger'a verdiği söyleşide şirketlerin kendilerini gönüllü olarak ESG kriterlerine göre kıyaslamalarına olanak tanıyan karşılaştırılabilir çerçevelere sahip olmalarının önemine değiniyor ve "Paydaş Kapitalizmi Göstergeleri"nin bu görevi yerine getireceğine dikkat çekiyor. Göstergelerin ilk aşamada 60'tan fazla büyük şirket tarafından benimsendiğine dikkat çeken Klaus Schwab, "Bu şirketlerin toplam değeri 1 trilyon dolardan fazla. Yani paydaş kapitalizmi, gökyüzünde bir yerde asılı duran bir kurgu veya idealist bir kavram değil. Şimdi şirketler tarafından gerçek bir şekilde uygulanıyor," diyor.

“PANDEMİNİN 2022’DE KONTROL ALTINA ALINACAĞI KONUŞULUYOR”

♦ ♦ ♦

Amerikan Hastanesi Enfeksiyon Hastalıkları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Önder Ergönül, Covid-19 pandemisinin beklenenden uzun sürdüğünü söylüyor. İleriye yönelik verilen tarihler çoğunlukla tutmamış olsa da dünyada 2022 itibarıyla salgının kontrol altına alınabileceği yönünde bir düşünce oluştuğunu belirtiyor.

Amerikan Hastanesi Enfeksiyon Hastalıkları Bölüm Başkanı ve Koç Üniversitesi İş Bankası Enfeksiyon Hastalıkları Araştırma Merkezi Direktörü Prof. Dr. Önder Ergönül, *Bizden Haberler’e* pandemideki son tabloyu değerlendirdi. “2021-2022 eğitim ve öğretim sezonunun planlandığı şekilde açılmasını, ülkemizde kontrolsüz ve yoğun bir şekilde devam eden SARS-CoV-2 Delta varyantı dalgasına rağmen destekliyoruz,” diyen Ergönül, Delta varyantı dalgasının önümüzdeki aylarda şiddetlenerek devam etmesinin beklendiğine dikkat çekiyor. Bu nedenle okulların önümüzdeki aylarda açık kalabilmesi için ciddi önlemler alınması gerektiğinin altını çiziyor.

Enfeksiyon hastalıkları alanında Türkiye’nin en önemli uzmanları arasında yer alıyorsunuz. Önceki salgınlarla kıyaslarsanız, Covid-19’un seyri konusunda ne düşünüyorsunuz? Yeni varyantlar uzun süredir gündemde ve her geçen gün listeye yenileri ekleniyor. Bundan sonrası için neler bekleyebiliriz?

Güzel sözleriniz için teşekkür ederim. Yaklaşık 20 yıldır salgınlar ve yeni enfeksiyonlar üzerine çalışıyorum. Covid-19 herkes için sıradışı ve beklenmedik bir salgın. Etkisi itibarıyla

tarihsel açıdan ayrı bir yere konulacağı açık. Beklediğimizden uzun sürdü. Yeni varyantların çıkması nedeniyle salgın uzadı. Yeni varyantlar da çıkabilir ama var olan Delta varyantı beklenenden daha öldürücü ve ağır seyrediyor. Örneğin 2021 yılının Ağustos ayında Türkiye’de Covid-19 nedeniyle günde 200’ün üzerinde kişinin ölmesi çok çarpıcı. Ölenlerin büyük çoğunluğunun aşısız olduğunu bilmek daha da çarpıcı.

Geliştirilen aşılarda performansını nasıl değerlendiriyorsunuz? Mevcut aşılarda varyantlara karşı ne ölçüde etkili? Yeni teknolojilerle üretilen aşılarda ruştünü ispatladığını söyleyebilir miyiz? Yeni varyantlara karşı sizce hangi noktada aşılarda güncelleme gerekecek?

Aşılar arasında en etkili olanlar, mRNA aşılardır (Biontech ve Moderna). Aşıların performanslarının değerlendirilmeleri de sürece bağlıdır ama şimdiden yeni teknoloji aşılarda kendilerini ispat ettiklerini söyleyebiliriz. Kamuoyunda aşının yan etkileri çok fazla tartışılmasına rağmen, önemli yan etkiler söz konusu değil. Diğer yandan, zaman içinde etkileri azalabiliyor. Bu nedenle, 2 dozdan daha çok sayıda aşılanma önem kazanıyor.

“Pandeminin özellikle başında uluslararası dayanışma çok zayıftı. Her ülke kendi derdine düştü. O nedenle, zengin ve güçlü ülkeler aşılarını üretirken, yoksul ülkeler aşı istemek durumunda kaldılar; pek çok zaman olduğu gibi... Aşı adaletinden söz edemeyiz.”

2 doz aşı olan 65 yaş üstü vatandaşlara 3. doz hakkı açıldı ve uygulandı. Tıp dünyasının görüşüne göre, bu kesimin dışındakiler için 3. bir doz ihtiyacı ne zaman gerekli olacak?

3. doz uygulanması kaçınılmaz olarak gündeme geldi. Çünkü yapılan ilk 2 doz aşıyla sağlanan antikor düzeylerinin hızlıca düştükleri görüldü. Tüm dünya 3. doz uygulamalarına geçmeye başladı. Bizde ise büyük çoğunluk önce 2 doz SinoVac firmasının CoronoVac aşısını (Çin aşısı) oldu. Daha sonra Biontech gündeme geldi. Şimdi toplam 4 doz olanlar da var.

Aşı geliştirilmesi konusunda hızlı ve etkin şekilde yol alınsa da, uygulama konusunda ne yazık ki aynı şeyi söyleyemiyoruz. Dünyada aşı bekleyen çok sayıda yoksul ülke bulunuyor. “Aşı adaleti”nin sağlanması konusunda neler yapılabilir ve yapılmalı?

Pandeminin özellikle başında uluslararası dayanışma çok zayıftı. Her ülke kendi derdine düştü. O nedenle, zengin ve güçlü ülkeler aşılarını üretirken, yoksul ülkeler aşı istemek durumunda kaldılar; pek çok zaman olduğu gibi... Aşı adaletinden söz edemeyiz. Bizler ülke olarak keşke aşı yapabilesek de, aşı adaletine katkıda bulunabilesek...

Türkiye’de aşı geliştirilmesi konusunda alınan mesafeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Aşı veya ilaç “haydi” denilince yapılabilecek şeyler değil. Öncelikle, ciddi bir altyapı ve insan gücü gibi kaynaklar çok önemli. Bu konuda daha önce yatırım yapmış ülkeler hemen öne geçtiler. Türkiye’den çabalar oldu ama çok daha ileride olmasını beklemek ve istemek hakkımız olsa gerek. Hindistan, Kazakistan ve Küba gibi ülkeleri geçmiş olmayı isterdik. Ama bunun için

bilimi önceleyerek bilime ve eğitime yatırım gerekiyor. Ayrıca, her şeyin başında liyakat sistemini oturtmak gerekiyor.

Bir başka önemli konu da, tedavi. Covid-19’a karşı geliştirilen bazı ilaçlar var. Bu ilaçların etkinliği konusunda neler söyleyebilirsiniz? Virüslere karşı tedavi sağlayan ilaçların geliştirilmesi ne ölçüde mümkün?

Elbette mümkün. Pandeminin başında var olan ilaçların yeniden konumlandırılmaları söz konusu oldu ama bunların çok başarılı olduğu söylenemez. Yeni bir molekül geliştirilmesi çok uzun zaman alıyor. Umarım yeni kurduğumuz “Koç Üniversitesi İş Bankası Enfeksiyon Hastalıkları Araştırma ve Uygulama Merkezi” (<https://kuiscid.ku.edu.tr>) sayesinde tanı ve tedavi konusunda güzel çalışmalar yapabiliriz. Bu konuda küresel düzeyde önemli çalışmalar yapmak istiyoruz.

“Pandemi nedeniyle her alanda bilgilerimizi temize çekiyoruz. Virüs sandığımızdan daha fazla ve hızlı yayıldı. Bunu beklemiyorduk. Enfeksiyon kontrol önlemlerinin etkisiz kalabildiğini gördük. Ama bu konuda kendimizi güçlendirdik.”

Koronavirüse dair yürütülen araştırmalar sonucunda, bu virüsü bugün ne kadar tanıyoruz? İlk dönemlerde doğru olduğunu düşündüğümüz ama bugün geçersiz olan bilgiler var mı? Bu virüse dair bilmediklerimiz bildiklerimizden fazla mı?

Pandemi nedeniyle her alanda bilgilerimizi temize çekiyoruz. Virüs sandığımızdan daha fazla ve hızlı yayıldı. Bunu beklemiyorduk. Enfeksiyon kontrol önlemlerinin etkisiz kalabildiğini gördük. Ama bu konuda kendimizi güçlendirdik. Hastanelerimizde çok sayıda sağlık çalışanlarımızdan kayıp vermedik; en çok umut veren noktalardan biri budur.

Herkesin aklındaki soru, pandeminin ne zaman biteceği. Geçtiğimiz günlerde University College London’ın Genetik Enstitüsü Müdürü Francois Balloux’nun yüksek aşı oranlarına sahip ülkelerde virüsün pandemi

aşamasının ilkbaharda sona ereceği açıklaması yankı buldu. Sizin bu konudaki görüşünüzü alabilir miyiz? Pandeminin neresindeyiz? Tünelin ucunda ışık gözükmeye başladı mı?

İleriye yönelik verilen tarihler çoğunlukla tutmadı. Pandemi her zaman beklediğimizden daha uzun sürdü. Tüm dünyada 2022 itibarıyla kontrol altına alınabileceği düşünülüyor. Eğitim yılı başlıyor, bazı ülkelerde çoktan başladı. Eğitimden ve üretimden ödün vermemeliyiz. Önlemleri alarak üretime ve eğitime devam etmeliyiz.

Okulların açılması hakkında ne düşünüyorsunuz?

Yüz yüze eğitim eksikliğinin çocuklarımızın fiziksel ve zihinsel sağlıkları ve eğitimleri üzerinde çok olumsuz etkileri olduğu biliniyor. Bu nedenle, Dünya Sağlık Örgütü ve uluslararası bilim kuruluşları Covid-19’un toplumda bulaşma hızını azaltmaya yönelik kısıtlamalara eğitim ve öğretimin en son dahil edilmesini ve enfeksiyon baskılandıktan sonra da ilk olarak eğitim ve öğretimin açılmasını öneriyorlar. 2021-2022 eğitim ve öğretim sezonunun planlandığı şekilde açılmasını, ülkemizde kontrolsüz ve yoğun bir şekilde devam eden SARS-CoV-2 Delta varyantı dalgasına rağmen destekliyoruz. Daha bulaşıcı olması ve aşıların etkinliğinde de bir miktar azalmaya yol açması nedeniyle Delta varyantı dalgasının önümüzdeki aylarda şiddetlenerek devam etmesi beklenmekte ve enfeksiyon hızının yüksek olduğu dönemlerde eğitimin açık kalabilmesi için ciddi önlemlerin alınması gerekmektedir. Dünyada Delta dalgasını yaşamakta olan ülkelerin deneyimlerine bakıldığında ve mevcut bilimsel kanıtlar incelendiğinde, ülkemizde okulların önümüzdeki aylarda açık kalabilmesi için ciddi önlemler alınmalıdır. Bu önlemler için yönetim kurulu üyesi olduğum KLİMİK Derneği’nin açıklamalarını öneririm. (<https://www.klimik.org.tr/2021/08/23/egitimin-acik-kalabilmesi-uygun-onlemlerin-alinmasina-baglidir/>).

“ÖNCELİKLE KENDİ KAYGILARIMIZI İYİ YÖNETMELİYİZ”

Okul döneminin yeniden başlamasıyla, çocuklarımızı pandeminin etkilerinden nasıl koruyabiliriz? Belirsizliklerin yarattığı kaygıların onlara zarar vermesini nasıl engelleyebiliriz? Ebeveynler ve eğitim camiası bu dönemde özel olarak nelere dikkat etmeli? Bu ve benzer soruları Koç Üniversitesi Hastanesi doktorlarından Uzm. Klinik Psikolog Serra Muradoğlu yanıtladı.

“Çocukların yaşına ve gelişimine uygun şekilde bilgilendirilmeler yapılması, ev içerisinde çeşitli aktivitelerin oluşturulması, koruyucu ruh sağlığına yönelik çalışmaların olması son 1,5 yılın başarılı yanlarıydı.”

Pandemiyle geçen 1,5 yılın ardından eğitim dönemi yeniden başladı. Yüz yüze eğitime dönülse de henüz her şey eskisi gibi olmayacak. Çocuklarımızın bütün bu süreci mümkün olduğunca az olumsuz etkiyle yaşaması için ebeveynlere ve eğitim camiasına büyük görevler düşüyor. Bu dönemde özellikle nelere dikkat edilmesi gerektiğini Koç Üniversitesi Hastanesi doktorlarından Uzm. Klinik Psikolog Serra Muradoğlu ile konuştuk.

Yaklaşık 1,5 yıldır küresel pandemiyle birlikte yaşıyoruz. Bizlerle birlikte çocuklarımız da sıra dışı bir dönemden geçiyor. Çocukların bu dönemi olabildiğince az hasarla atlatabilmesi açısından, alınan önlemlerde şimdiye dek ne ölçüde başarılı olabildik? Bugüne kadar yaşanan deneyimlere dair uzman olarak izlenimlerinizi öğrenebilir miyiz?

Gerçekten de çok sıra dışı, beklenmedik, belirsizliklerle dolu bir süreçten geçiyoruz. 1,5 yıl olayı kavramak, analiz etmek, aşilar üretmek, önlemleri artırmak ve adapte olmakla geçti. Yetişkin dünyası problemi anlama ve çözüm üretmeyle ilgilenirken, süreç içerisinde çocukların ihtiyaçları da unutulmadı. Özellikle sürecin başında kapanmaların, kaygıların ve bilinmezliğin daha yoğun olduğu dönemde birçok kurum kaynaklarını çocuklar için erişilebilir kıldı. Uzmanlar çeşitli bilgilendirici yazılar ve videolar hazırladı; canlı yayınlar yapıldı. Çocukların yaşına ve gelişimine uygun şekilde bilgilendirilmeler yapılması, ev içerisinde çeşitli aktivitelerin oluşturulması, koruyucu ruh sağlığına yönelik çalışmaların olması sürecin başarılı yanlarıydı. Çocukların hayatlarındaki önemli değişimlerin en önemlilerinden biri, okul deneyiminin farklılaşması oldu. Okulların uzun süre kapalı tutulmasının doğuracağı olumsuz etkiler, kaygı

“Okullar yaşamda yer almaya, başkalarıyla birlikte olabilmeye, üretken olabilmeye olanak tanıyan, sosyal ve duygusal gelişimi destekleyen en önemli alanlardır. Çocuklar uzaktan eğitime bir süre sonra adapte olabilmiş, dijital eğitim geliştirilip verimli hâle getirilmeye çalışılmış olsa da, özellikle ilkökul dönemindeki çocukların ve nörogelişimsel bozuklukları olan çocukların dijital ortamdan aldıkları verimin yüz yüze eğitimden daha düşük olduğu bilinmektedir.”

düzeyimizin yüksek olup sağlığa öncelik verilmesiyle birlikte hafife alınmış olabilir. Okullar yaşamda yer almaya, başkalarıyla birlikte olabilmeye, üretken olabilmeye olanak tanıyan, sosyal ve duygusal gelişimi destekleyen en önemli alanlardır. Çocuklar uzaktan eğitime bir süre sonra adapte olabilmiş, dijital eğitim geliştirilip verimli hâle getirilmeye çalışılmış olsa da, özellikle ilkökul dönemindeki çocukların ve nörogelişimsel bozuklukları olan çocukların dijital ortamdan aldıkları verimin yüz yüze eğitimden daha düşük olduğu bilinmektedir. Tüm bunların yanında, internete erişim ve teknolojik materyallerden yoksun olan çocukların sayısı da yadsınamaz düzeyde. Bu kapanmanın etkilerini daha uzun vadede göreceğiz gibi duruyor.

Gözlemlerinize göre, sürecin yönetimi konusunda ebeveynlerin düştüğü

en büyük hatalar neler oldu? Ve tam tersine, en olumlu davranış biçimleri hangileriydi?

Hataların başında, beklentilerimiz ve yapabileceklerimizi mevcut koşullara adapte edememek gelebilir. Şu anki zaman mükemmeliyetçi olmayı bir kenara bırakmayı, bilinmezlikte kalabilmeyi, beklentilerimiz ve kapasitemizle ilgili esneyebilmeyi gerektiriyor. Mevcut koşullarda akademik başarının hâlâ eskisi gibi sürmesini, çocukların dikkat ve konsantrasyon becerilerinin, motivasyonlarının dijital ortamda yüz yüze eğitimle aynı olmasını, ödevlerini eksiksiz ve yardımsız yapmasını, sosyallikten bu kadar uzaklaşmışken ekran süresinin eskisiyle aynı kalmasını bekleyemeyiz. Aynı şekilde, ebeveyn olarak kendimizden de işlerimize hâlâ eskisi gibi odaklanabilmeyi, yanlışsız ve mükemmel çalışmayı, her şeye yetebilmeyi beklemememiz gerekir. Bu

nedenle, beklentilerimizin mevcut duruma göre adapte edilmesi, esneyebilmemiz, sakin ve kontrolde kalabilmemiz önemlidir. Haberlere maruziyetin kontrolsüz olması, ebeveynin kendi kaygısını kontrol edememesi, çocukların kaygısının yönetilmemesi ya da küçümsenmesi, duyguların konuşulmaması, fiziksel ihtiyaçlara yönelirken duygusal ihtiyaçların görülmemesi de olumsuz noktalar olarak sayılabilir.

Bunların tersine, esneyebilen, mevcut koşullar ile çocuğun mizacı arasındaki dengeyi kurabilen, yaşına uygun sorumluluklar veren, sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını gören ebeveyn tutumları olumlu olanlardır.

Okul sezonu yeniden başlıyor. Pandeminin seyrindeki belirsizliğe paralel olarak eğitim döneminin nasıl devam edeceğine dair belirsizlikler

“Uzun süredir sosyal ortamlardan izole edilen, arkadaşlarıyla görüşmeyen, ekranlarda olmaya alışmış çocuklar için okula gitme fikri daha kaygı verici olabilir. Bu nedenle, çocuğun daha rahat edebileceği kişilerle bir araya gelmesini sağlamak, dışarıda olma alıştırmaları yapmak yararlı olacaktır.”

de varlığını koruyor. Bu belirsizlikler çocuklarımızı nasıl etkiliyor? Çocuklarımızın belirsizlikler nedeniyle endişeye kapılmaması için biz ebeveynler neler yapabiliriz?

Belirsizlik endişe yaratır ve bu normaldir. Önemli olan, endişenin yoğunluğu ve bunu yönetilebilme becerisidir. Yetişkinlerin kaygıları kadar çocukların kaygıları da anlamlı ve üzerinde durulması gereken duygulardır. Çocuklar bilişsel ve duygusal gelişimleri devam ettiği için, yoğun duyguları yönetmekte yetişkin desteğine ihtiyaç duyarlar. Ebeveynler ise, yardım edebilmek için öncelikle kendi kaygılarını yönetebilmeli, belirsizlikte de güven oluşturabilmeli ve değişime ayak uydurarak esneklikte çocuğuna rol model olabilmelidir. Gelecekteki belirsizlik içinde kesinliği daha net olan durumlara odaklanarak, daha kısa vadeli planlar yaparak, öğretmen ve okulla iş birliğinde ve iletişimde olarak çocukları okul sürecine hazırlamak uygun olur. Uzun bir aradan sonra çocuklar aileleri olmadan sosyal bir ortamda olacakları için belirli hatırlatmaların üzerinden geçmek, pratik yapmak, eski okul deneyimlerinden farklı olabilecek taraflara hazırlanmak iyi olacaktır. Örneğin maskelerin düzgün bir şekilde takılacağı, sınıftaki sıraların birbirinden daha ayrı olabileceği, arkadaşlarına ve öğretmenlerine sevgisini

gösterirken sarılmak yerine farklı ifade yollarının bulunabileceği konuşulabilir. Yakın geleceği yüzeysel olarak da olsa planlamak, konuşma alanı yaratılarak çocuğun kaygılandığı noktaların üzerinden geçmek belirsizliği tolere edebilmelerine yardımcı olur. Ayrıca, uzun süredir sosyal ortamlardan izole edilen, arkadaşlarıyla görüşmeyen, ekranlarda olmaya alışmış çocuklar için okula gitme fikri daha kaygı verici olabilir. Bu nedenle, çocuğun daha rahat edebileceği kişilerle bir araya gelmesini sağlamak, dışarıda olma alıştırmaları yapmak yararlı olacaktır.

Okula ilk kez adım atacak, yeni bir okula başlayacak çocuklarımızın heyecanı her zaman daha fazla olur. Aynı şekilde, ergenlik dönemindeki çocuklarımızın duyguları da daha farklı ve değişkendir. Önümüzdeki aylarda pandeminin seyrine paralel olarak uzaktan eğitimin gündeme gelmesi, yeni kapanma önlemlerinin alınması gibi ihtimaller karşısında hayal kırıklıkları yaşamamaları için onları nasıl hazırlamalıyız?

Hayal kırıklığı güçlü beklentilerimiz, inanışlarımız gerçekleşmediğinde oluşur. Bu nedenle, belirsiz bir ortamdayken hayallerimizi, isteklerimizi katıyetle olacaklar şeklinde belirtmemek gerekir. Sağlığımız ve eğitim sürecimizle ilgili

doğru kararları uzmanların vermeye çalıştığı, şimdiki kararın okulların açılması yönünde olduğu, ancak süreç içerisinde değişikliklerin olabileceği hatırlatılmalıdır. Pandemi döneminde okulların uzun süre kapalı kalması eğitim alanındaki değişimin yanında, çocukların sosyalleşme alanlarının değişmesine de sebep oldu. Olası bir uzaktan eğitim durumunda çocuk ve gençlerin sosyal ihtiyaçlarının farkında olmak, sosyal medya ve telefonlar üzerinden iletişimde olmalarına imkân tanımak gerekecektir. Ergenlikte kimlik gelişiminin önemli bir destekçisi, akranlarla kurdukları ilişkiler ve bir gruba ait olma deneyimleridir. Önlemlerin yeniden artınacağı bir durumda ergenlerin bu ihtiyaçlarını önemsemek ve sosyalliklerini desteklemek önemli olacaktır.

Bir başka endişe kaynağı da hastalığın bizzat kendisi. Kaçınılmaz olarak aile içinde ya da arkadaş çevresinde Covid-19 vakaları yaşanabiliyor. Çocuklar da doğal olarak bunun yakın tanıdığı. Yeni varyantlar da çocukları ne yazık ki daha fazla etkiliyor. Bu nedenle çocuğun hastalığa bizzat yakalanması da ihtimal dahilinde... Bu süreç psikolojik açıdan nasıl yönetilmeli? Bu konuda ebeveynler nelere dikkat etmeli?

Uzmanlara göre çocuk vakalarının artmasının nedeni, virüsün yeni varyantında hücrelerimize yapışan çıkıntılardaki artış ve yapışma kolaylığı. Ancak, diğer tüm viral hastalıklardaki gibi, Covid-19 vakalarının da çocuklarda hafif seyrettiğini biliyoruz. 12-15 ve daha küçük yaş gruplarıyla yapılan aşı çalışmalarında da aşının etkili ve güvenli olduğuna yönelik bulgular bildiriliyor. Ülkemizde önümüzdeki günlerde 18 yaş altı çocukların aşılanmasıyla ilgili de bir yol katedilecek gibi görünüyor. Yine de, mevcut durumda yapacaklarımız pandeminin başındaki süreçten çok farklı değil. Virüsten korunmak için önlemlerimizi almaya devam etmek, bu süreçte onlara rol model olmak iyi olur. Rol model olma, hem

mevcut durumu algılayış biçimimizi hem de o duruma karşı olan tepkilerimizi içerir. Çocuklarımıza, hem virüse karşı aldığımız yeterli ve gerçekçi önlemlerimizle hem de bu durumu bir felaket senaryosuna çevirmeden akılcı bir yolla sakin kalarak karşılayan zihnimizle örnek olabiliriz. Çünkü çocuklar hem davranışlarımızı kopyalamada hem de duygularımızı hissedip içselleştirmede sünger gibidirler. Ayrıca ebeveynlerin çocuklarının yeni varyantlar, etkileri ve çocuk vakalar hakkında yapılan haberlere olan maruziyetini kontrol etmeleri de önemlidir. Bu tarz haberlere maruz kalan çocukların korku ve kaygı düzeyi artabilir, güvende olma hissi azalabilir, sosyalleşmeye ve ev dışında vakit geçirmeye dirençleri oluşabilir.

Kısıtlamalar şu anda kalkmış olsa da, sosyal etkileşim 1,5 yıl öncesine aynı seviyeye henüz geri dönmedi. Diğer yandan, bu durum çocuklarımızın gelişimi açısından önemli. Bu açığı kapatmak için aileler neler yapabilir?

Sosyal etkileşimin olmadığı bir gelişim normal sayılamaz. Çocukların normal gelişim dönemleri, çok küçük bebekler dışında izolasyonla bağdaşmaz. Bu nedenle, süreç içerisinde zorunlu bir şekilde kaybedilmiş fırsatları yerine koymaya çalışmak oldukça önemli. Aileler çocukları için ideale yakın sosyal ortamı yakın çevrelerinden güvendiği insanlarla sağlayabilirler. Kardeşlerin, yakın akrabaların, komşuların önlemleri uygulayarak birlikte vakit geçirdiği zamanlar yaratarak, ev dışında aktiviteler organize ederek bunu telafi edebilirler.

Geride bıraktığımız 1,5 yıllık sürece dayanarak çocukların psikolojik destek ihtiyacı konusunda neler söyleyebilirsiniz? Bugüne dek nelerle karşılaştınız? Bundan sonraki süreçte ebeveynler çocuklarının psikolojik desteğe ihtiyacı olup olmadığını sorgularken nelere dikkat etmeli?

Hiç olmadığı kadar belirsiz bir dönemden

geçtik. Sağlık durumları, ev içi, iş içi ve okul ortamı değişikliğe uğradı ya da belirsiz kaldı. Elbette ki yaşadığımız olay aynı olsa da, eski deneyimlerimiz, hayat koşullarımız, olayları algılayış biçimimiz, genlerimiz biricik. Bu nedenle, her bireyin deneyimi de, ihtiyaçları da kendine özgü. Karşılaştığımız ailelerden ziyade daha genel bir perspektiften bakabilmek önemli. Yapılan bazı araştırmalar şunları gösteriyor:

- Pandemiden önce davranışsal veya ruhsal sorunları olan çocukların bu süreçte özellikle zorlandığı biliniyor. Özellikle dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu gibi kendini kontrol sorunu yaşayan, öğrenme zorluğu yaşayan ya da gelişimsel bozuklukları olan çocuklarda evde eğitimlerini verimli alacakları bir düzen sağlamak çok zor oldu.
- Ebeveynler okulun işlevini yerine getirmede haklı olarak zorlandı.
- Küçük yaş grubundaki çocuklarda korkular, ebeveynlerine yapışma ve onları kaybetmeye yönelik kaygılar arttı.
- Okul dönemindeki çocuklarda sosyal ilişkilere olan ilgide azalma, dikkat becerilerinde azalma, kaygı ve stres düzeyinde artış görüldü.
- Daha da kötüsü, okulların uzaktan eğitim yaptığı, yasal ve önleyici hizmetlerin tam olarak işlemediği zamanlarda, evin zaten güvenli olmadığı koşullarda bazı çocuklar şiddet, istismar ve ihmale daha açık oldular.

Bundan sonraki süreçte ebeveynlerin çocuklarının psikolojik desteğe ihtiyaçlarına yönelik bilinçli olmaları önemlidir. Gün içinde huzursuzluk hâli, sürekli itiraz ve ağlayarak tepki verme, çabuk öfkelenme, önceden zevk alınan aktivitelerde belirgin azalma ve isteksizlik, sosyal ilişkilerden çekinme, konsantrasyon ve dikkat becerilerinde azalma, uykuya dalmada güçlük, sık uyanma, kabuslar, iştahta artma ya da azalma, beden ve dış görünümle ilgili kaygılar ve düşünsel uğraşlarda artış gibi durumlar ebeveynlerin dikkat edebileceği belirtilerdir.

KANKA ANINDA YETİŞİR.

**KoçAilem Kan Kardeşliği Platformu'nda kan talebinde
bulunmak da, taleplere cevap vermek de çok kolay.**

Sen de hemen katılıp bildirimleri aç, çevrendeki olası kan
ihtiyacından hemen haberin olsun. Senin ihtiyacın olursa,
desteğe hazır binlerce kankan olsun.

KALKINMA YOLUNDA GÜÇLÜ BİR ANAHTAR: VERİ

♦ ♦ ♦

Dünya Bankası'nın 2021 yılı "Dünya Kalkınma Raporu", gezegenimizde yaşayan herkes için daha iyi bir gelecek sağlama yolunda veriyi çok önemli bir araç olarak tarif ediyor. Veri kullanımının artması ve verilerin daha fazla kişiye ulaşması, ekonomik gelişimin önünü açıyor, toplumsal cinsiyet eşitliğinden iklim değişikliğiyle mücadeleye kadar birçok başlıkta yol almamıza yardımcı oluyor. Ancak elbette, verinin kötüye kullanılması riski de dikkate alınmalı...

Dünya Bankası, her yıl yayımladığı "Dünya Kalkınma Raporu"nu 2021 yılında "Daha İyi Yaşamlar İçin Veri" temasıyla sundu. Dünya Bankası uzmanları tarafından kaleme alınan ayrıntılı rapor, dijital dünyanın olanaklarından ve muazzam miktarda artan verilerden tüm insanlığın yararlanmasını odağına alıyor. Bu doğrultuda hem ülkelerin kendi içinde hem de uluslararası düzeyde düzenlemelere ihtiyaç olduğuna dikkat çeken rapor, bu doğrultuda bir eşgüdümün önünü açmayı hedefliyor. Raporda yer verilen görüş ve önerilerin kısa bir özetini *Bizden Haberler* okurları için sunuyoruz:

Veri miktarında muazzam artış

Bugün hayatımızın her alanında karşı karşıya olduğumuz veri miktarındaki benzersiz artış, "veri devrimi"nin dünyayı dönüştürmekte olduğunun işareti. Üstelik önemli miktardaki verinin değeri, henüz işlenmemiş durumda. Belli bir amaç için toplanan veriler, başlangıçta öngörülenin çok ötesine geçen uygulamalarda ekonomik ve sosyal değer yaratma potansiyeline sahip. Ancak, yanlış tasarlanmış girişimler, uyumsuz veri sistemleri ve temel bir güven eksikliği gibi birçok sorun önümüzde duruyor. "Dünya Kalkınma Raporu 2021: Daha İyi Yaşamlar İçin Veri", değişen veri ortamının yoksul insanların yaşamlarını iyileştirmek için muazzam potansiyelini araştırırken, aynı zamanda bireylere, işletmelere ve toplumlara zarar verebilecek arka kapıların açılması ihtimalini de dikkate alıyor.

Yeni bir toplumsal sözleşme

Verilerin hayatları dönüştürme potansiyelinin gerçekleşmesi için yeni kurallar gerekli; bu konuda bir toplumsal sözleşmeye ihtiyaç var. Böyle bir sözleşme, ekonomik ve sosyal değer yaratmak için verilerin kullanımını ve yeniden kullanımını sağlarken, ortaya çıkan değere adil erişim imkânını sunabilir ve katılımcıların verilerin kötüye kullanımından zarar görmeyeceklerine dair güveni güçlendirir. Veri yönetiminin ulusal çapta

ve yakın uluslararası iş birliği yoluyla iyileştirilmesi için yeni çabalara ihtiyaç var. Ayrıca, veri yönetimi konusunda yürütülen küresel tartışmalarda düşük gelirli ülkelerin sesinin daha fazla duyulması gerekiyor.

Veri kullanımını artırmak

Bir diğer önemli nokta, daha fazla değer elde etmek için veri kullanımını ve yeniden kullanımını artırmak. Verileri bir amaç için kullanmak, onların değerini azaltmaz. Örneğin; açık veriler, birlikte çalışma standartları ve veri paylaşımı girişimleri gibi araçlarla daha fazla kullanıcının erişiminin sağlanması, verilerin olumlu etkisini artırır. Yeni veri miktarındaki yakın dönemdeki büyümenin önemli bir bölümü, firma operasyonlarının dijitalleşmesinden kaynaklandı. Bu verilerin nüfus sayımları, ulusal anketler, hükümetin

idari verileri ve sivil toplum kuruluşları tarafından üretilen veriler gibi geleneksel kaynaklarla birleştirilmesi, boşlukların doldurulmasına yardımcı olabilir; program ve politikaların daha zamanında ve ayrıntılı değerlendirilmesini sağlayabilir ve kamu politikası ihtiyaçlarına hizmet edebilir. Bu artan değer farkına varmak için veri kullanımına rehberlik eden zihniyetleri ve veri kullanımına dair çerçeveyi değiştirmek gerekiyor.

Veriye adil erişim

Aslında, en önemli noktalardan biri, verilerin faydalarına tüm dünyada daha adil erişim sağlamak. Hem zengin ve yoksul ülkeler arasında, hem de ülkelerin kendi içindeki zengin ve fakir kesimler arasında, veri üretme, kullanma ve veriden faydalanma yeteneği konusunda büyük

"ÇOK ÖNEMLİ FIRSATLARI KAÇIRMAYALIM!"

"Daha İyi Yaşamlar İçin Veri" temalı "Dünya Kalkınma Raporu 2021" için önsözü kaleme alan Dünya Bankası Grubu Başkanı David R. Malpass, veri yönetiminin ileri ekonomilerde ve gelişmekte olan büyük ülkelerde yoğun tartışmalara sahne olduğuna dikkat çekiyor. Covid-19 pandemisinin verilerin sağladığı fırsatlar ile neden olduğu gerilimler konusunda muazzam bir örnek sağladığını belirten Malpass, birçok ülkenin virüsün

yayılımını takip etmek üzere mobil cihazları kullandığını, ancak aynı zamanda bunun getirdiği faydalar ile mahremiyet ve kötüye kullanım ihtimallerini dengelemek durumunda kaldığını söylüyor.

Raporun bulgularının birçok konunun şekillenmesine destek sağlayacağını öne sürerek bu konuları şöyle sıralıyor: Hangi kamu ve özel sektör yatırımlarının kritik olduğunun belirlenmesi, politikalarda reform ve teknik destek için zengin bir programın tarif edilmesi ve sınır ötesi iş birliğinin önünü açacak küresel inisiyatiflerin alanlarının çizilmesi. Malpass, son olarak şunları söylüyor: "Verilerin değerinden tam anlamıyla faydalanmak, adanmışlık ve çaba gerektiriyor ve bu kolay değil. Ancak başarısızlığın maliyeti, çok önemli fırsatların kaçırılması ve eşitsizliklerin büyümesi olur."

eşitsizlikler olabiliyor. Kamusal ve özel amaçlı veriler için oluşturulan sistemler, yoksul kesimleri dışlama eğiliminde. Yoksul ülkelerde kapasite ve veri okuryazarlığı da sınırlı kalıyor. Birçok düşük gelirli ülke, internet üzerinden kendi veri trafiğini hızlı bir şekilde yönetmek ve modern veri depolama ve bulut bilişim sistemlerine uygun maliyetli erişim sağlamak için gerekli olan altyapıdan yoksun. Bu ülkelerin ekonomilerinin küçük olması, makine öğrenimi için verilerin kullanılabilirliğini de sınırlıyor ve küresel olarak rekabetçi olabilecek yerel platform işletmelerinin gelişimini kısıtlıyor. Bu çerçevede küresel veri sisteminde adaleti sağlamaya yönelik çabalar, her iki eşitsizlik türünü de ele almalı.

Hiç kimseyi geride bırakmamak

Veri miktarı baş döndürücü bir hızla artarken ve veriler birçok yerde herkesin hayatında önemli bir yer tutarken bu tablo aşırı yoksulluk içerisinde yaşayan 700 milyon kişi için ne ifade ediyor?

Veri miktarındaki patlama, onların hayatını iyileştiriyor mu? Yoksa yoksul insanlar ve yoksul ülkeler geride mi bırakılacak? Yeni verilerin yönlendirdiği bu dünyadan sadece bazıları mı yararlanacak? Bu imkâna sahip olmayanlar geride mi bırakılacak?

Verinin yaratıcı şekillerde kullanılmasından kaynaklanan inovasyonlardan herkes yararlanabilmeli. Buhar makinesi ve elektrik, nasıl daha önce toplumları ve ekonomileri birçok yönden olumlu etkilediyse, aynı potansiyel veri için de söz konusu. Ancak bunun için verinin sistematik yollarla bilgi sağlamasının önünü açmak gerekiyor. Bunun anahtarı da verinin etkin kullanılması ve insanların hayatlarını iyileştirmesi.

Veri artışının getirdiği riskler

Veri kullanımındaki artış, potansiyel olarak riskler de içeriyor. Bu nedenle insanları verilerin kötüye kullanımının zararlarından koruyan önlemler aracılığıyla güven sağlanması büyük önem taşıyor. Ne kadar

çok veri yeniden kullanılırsa, verinin kötüye kullanılma riski de o kadar artar. Bu risk, siber suçla ilgili artan endişelerde ve siyasi veya ticari amaçlı takip gibi ihtimallerde açıkça görülüyor. Etnik köken, din, ırk, cinsiyet, engellilik veya cinsel yönelime dayalı ayrımcılığın kapsamı, algoritmaların artan kullanımıyla daha da kötüye gidebilir. Bu endişelerin ele alınması, hem insanları hem de veri sistemlerini güvence altına alan politikalarla desteklenen, insan hakları çerçevesine dayanan kişisel verilerin düzenlenmesini gerektiriyor.

VERİNİN SAĞLAYABİLECEĞİ OLANAKLAR

Veri karşı karşıya olduğumuz birçok önemli toplumsal meselede bize yardımcı olabilir.

* **Güçlü veri paylaşımı sayesinde fakir yerlerde yeterli eğitime sahip olmayan kadınlar kamu hizmetleri konusunda bilgilendirilerek kadınların bunlardan daha iyi yararlanmaları ve aile içinde daha fazla söz sahibi olmaları sağlanabilir. Hali hazırda Hindistan'da Tamil Nadu Eyaleti'nde bu yönde pilot bir çalışma yürütülüyor.**

* **Teknoloji, kadın ve kız çocuklarına yönelik şiddet ile mücadelede güçlü bir araç olabilir. Bu konudaki veri artışı, aileler içindeki sır perdelerini açabilir ve bilgi paylaşımını güçlendirebilir. Dünya çapında birçok sivil toplum örgütünün bu yönde çalışmaları var.**

* **Hava durumu, su ve toprak konusunda yerel, bölgesel ve uluslararası merkezler arasında çift yönlü bilgi akışı, iklim kriziyle mücadelenin daha iyi yönetilmesini sağlayabilir.**

* **Bilgi ve iletişim teknolojilerinin güçlenmesi, enerji kaynaklarının daha etkin şekilde kullanımına yardımcı olabilir. Videokonferans gibi çözümler, 2030 yılına kadar karbon emisyonunun beşte bir azalmasını sağlayabilir.**

Entegre bir ulusal veri sistemi

Yeni bir sosyal sözleşme, veri yönetimi için oyunun kurallarını yeniden oluşturabilir. Ancak bu vizyonun uygulanması, verilerin güvenli kullanımını ve yeniden kullanımını kolaylaştıracak şekilde, çok çeşitli kullanıcılar arasında veri akışına izin veren bir entegre ulusal veri sistemini (INDS) gerektirir. İyi işleyen bir INDS; veri üretimi, verinin korunması, değişimi ve kullanımı gibi süreçleri, planlama ve karar verme süreçlerine dahil eder. Ayrıca çeşitli paydaşları (bireyler, sivil toplum, akademi, kamu ve özel sektör) veri yaşam döngüsüne aktif olarak entegre eder. İyi işleyen bir INDS'ye ulaşmak, veri üretmek, korumak ve paylaşmak için uygun finansman ve teşvikleri gerektirir. Veri yönetimi ve veri güvenliği becerilerinin yanı sıra halkın veri okuryazarlığını geliştirmek için fiziksel ve beşeri sermayeye daha fazla yatırım yapılmalıdır.

Eğitim burslarımızla yanındayız!

Online burs başvuru portalı **açılıyor.**

Başvuru tarihleri:

13 Eylül- 15 Ekim 2021

Koç Topluluğu çalışanlarımızın üniversite veya meslek lisesinde okuyan çocukları için sunduğumuz burslara başvurularınızı **www.vkv.org.tr** adresinden yapabilirsiniz.

Bilgi için: Firmanızdaki İK Departmanı

vkv.org.tr | /vehbikocvakfi

SAYGI VE ÖZLEMLE ANIYORUZ...

♦ ♦ ♦

Koç Topluluğu'nun büyümesi için var gücüyle çalışan, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal gelişimine katkı sağlamak için elini taşın altına koymaktan geri durmayan bir insandı Suna Kıraç... Vefatının üzerinden bir sene geçse de o, dokunduğu hayatlarda yaşamaya devam ediyor.

Ülkemizin aydınlık geleceğine inanan ve bu istikamette cesaretle sorumluluk almaktan çekinmeyen Suna Kırac'ı kaybetmemizin üzerinden bir yıl geçti. Cumhuriyet'in değerlerine sıkı sıkıya bağlı olan; ülkemizin sanayileşmesine, eğitim, kültür ve sanat alanlarında gelişmesine son derece önemli katkılarda bulunan Kırac, vatansever bir iş insanıydı. Ömrünü ailesine, Koç Topluluğu'na ve ülkesine adayan Suna Kırac, yaklaşık 40 yıla sığdırdığı iş hayatı boyunca Koç Holding'in kurumsallaşması ve Topluluğun bugünlere ulaşması yolunda oluşturulan stratejide sorumluluk üstlenen kişilerden biriydi. İlham veren, vizyoner, öncü kişiliğiyle her zaman çevresindekilere örnek oldu.

Modern anlamda üst düzey ilk iş kadınıydı

Daha yaşamının ilk yıllarında gerek azmi, gerek merakı, gerekse de sahip olduğu enerjiyle gelecek yıllarda elde edeceği başarıların sinyallerini vermişti Vehbi Koç'un en küçük kızı... Hiç tanımadığı insanlar için arkadaşlarından yemekler toplarken paylaşılan erdemini hisseden bir çocuktü. Ortaokul yıllarında öğretmen olma hevesiyle bir köy okulunda çalışacak kadar idealistti. Öğrenmeye, kendisini geliştirmeye istekli, yüzü geleceğe dönük bir gençti. Bir "Koç kızı" olsa da "Zengin ailelerin kızları çalışmaz" ön yargısını ailesinin desteği ve teşvikiyle kırarak iş hayatına atıldı. Vehbi Koç'un asistanı olarak başladığı iş yaşantısında adım adım ilerledi. Koç Holding Yönetim Kurulu

Başkan Vekilliği'ne kadar uzanan kariyerinde Türkiye'nin sanayileşme yolculuğuna öncülük ve tanıklık etti, Topluluk şirketlerinde görevler üstlendi. En fazla sorumluluk aldığı şirketlerden biri olan Arçelik'te Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptığı dönemde onun liderliğinde gerçekleştirilen kalite çalışmaları, Ar-Ge ve kapasite yatırımları, Arçelik ve Beko markalarının küreselleşme yolculuğuna zemin hazırladı. Bu, aynı zamanda Koç Topluluğu'nun globalleşme sürecinde de önemli bir adım oldu. Vizyonuyla, disipliniyle, çalışkanlığıyla, yılmaz kişiliğiyle başta kadın yöneticiler olmak üzere herkes için bir rol modeldi. Kadınların iş hayatında yer almasını ve üst pozisyonlarda görevler üstlenmesini her zaman destekledi. Kadın yöneticilerin uluslararası arenada kaydettikleri başarıları örnek göstererek genç kuşakları teşvik etti.

Yılmaz bir "eğitim savaşçısıydı"

O bir "eğitim gönüllüsü"ydü. "Ekonomik zorluklar aşılar, siyasi krizler çözülür. Ancak çocukları harcanmış bir toplumu yeniden onarmak mümkün değildir" diyerek bu yolda elini taşın altına koydu. Vehbi Koç Vakfı'nın hem kuruluşunda hem daha sonraki yıllarda attığı adımlarda emeği büyüktü. Bununla da yetinmedi. "Öğrencilerini dünyaya hazırlayan, rekabetçi ve nitelikli içeriğe sahip" bir eğitim kurumunu hayata geçirmek amacıyla bir Koç Okulu kurma düşüncesinde meşaleyi taşıdı. Ardından Koç Üniversitesi'nin kurulması için büyük bir mücadele verdi.

Eğitim alanında yeni projeler konusunda ufku çok genişti. Bu doğrultuda Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın (TEGV) kuruluşunda ve gelişmesinde inanılmaz bir emek sarfetti. Eğitimde fırsat eşitliği mücadelesine de TEGV kanalıyla omuz verdi.

Kültür-sanat alanında değerli izler bıraktı

Suna Kırac, Türkiye'nin kalkınması ve çağdaşlaşmasında eğitimin yanı sıra kültür ve sanatın da çok önemli bir yeri olduğunu düşünüyordu. Suna-İnan Kırac Vakfı, bu bakış açısıyla hayata geçirildi. Vakfın en önemli açılımlarından biri olan Pera Müzesi, alanında Türkiye'nin öncü kuruluşları arasında yerini aldı. Pera Müzesi'nin yanı sıra Antalya Kaleiçi Müzesi, Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü (AKMED), Antalya Kültür ve Sanat (AKS), İstanbul Araştırmaları Enstitüsü (İAE) gibi kurumlar, Türkiye'nin kültürel mirasının korunması ve geliştirilmesi yolunda değerli çalışmalar başlattı. Suna Kırac'ın memleket sevgisi, eğitim ve sanata katkısı yaşamı boyunca çok sayıda ödülle taçlandırıldı.

İdealleri yeşermeye devam ediyor

"Ömrümden Uzun İdeallerim Var!" Suna ve İnan Kırac Vakfı tarafından yayımlanan ve Suna Kırac'ın yaşamını anlatan otobiyografik kitabın başlığı buydu... 15 Eylül 2020'de hayata gözlerini yuman Kırac, 79 yıllık ömründe, ideallerinin çok büyük bir bölümünü hayata geçirmeyi başardı. Daha fazlası ise serptiği tohumlarla yeşermeye ve sonsuzluğa uzanmaya devam ediyor. İdeallerinden asla vazgeçmeyerek onu tanıyan herkese ilham veren Kırac, hayata geçirdiği kurumlarda, dokunduğu yüz binlerce çocuk ve gençte yaşamaya devam ediyor. Vefatının ardından Suna Kırac adına başlatılan ve onun emaneti olan değerleri yaşatacak çalışmalara önümüzdeki sayılarımızda yer vermeye devam edeceğiz.

15 Eylül 2020'de hayata gözlerini yuman Kırac, 79 yıllık ömründe, ideallerinin çok büyük bir bölümünü hayata geçirmeyi başardı. Daha fazlası ise serptiği tohumlarla yeşermeye ve sonsuzluğa uzanmaya devam ediyor.

GURURLUYUZ!

♦ ♦ ♦

Koç Holding'in Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi resmî sponsorluğunu üstlendiği Tokyo 2020 Olimpiyatları'nda Türkiye adına yarışan sporcular, hepimizi gururlandırdı. Kadın sporcuların performansı büyük dikkat çekerken özellikle boks ve jimnastik gibi dallarda elde edilen başarılar, "erkek sporu" ve "kadın sporu" gibi önyargıların kırılmasında da ilham veren örnekler ortaya koydu.

Haziran ayı sonunda, Koç Holding'in Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları yolunda Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'nin (TMOK) resmî sponsorluğunu üstlendiğini açıklayan Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ali Y. Koç, şunları söylemişti: "Spor ülkemiz için önemli bir değer ve bu değer bizi birleştiren bir unsura dönüşmesi için emek harcamamız gerekiyor. Bu vesileyle, amaçlarımızdan bir an olsun kopmadan, 1 yıl gecikmenin getirdiği olağanüstü konsantrasyon

zorluklarına rağmen azimle ve vazgeçmeden antrenmanlarını sürdürerek Tokyo 2020 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda ülkemizi temsil edecek sporcularımıza başarılar diliyorum. Her bir olimpik sporcumuzun temsil ettiği değerlerin, olimpiyatlar yolunda gerçekleştirdikleri fedakârlıkların, adanmışlığın, vatan sevgilerinin ve hayattaki duruşlarının hem bizler, hem gelecek kuşaklar için madalyaların çok daha ötesinde büyük bir manevi miras olduğuna yürekten inanıyorum."

En fazla madalya kazandığımız olimpiyat

Pandemi nedeniyle bir yıl gecikme ile gerçekleşen Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye adına yarışan tüm sporcularımız, Ali Y. Koç'un altını çizdiği gibi, büyük bir adanmışlıkla mücadele verdiler ve ülkemize gurur yaşattılar. Tokyo 2020, Türkiye için birçok önemli başarıya sahne oldu. Olimpiyatlarda ilk kez Londra 1908'de temsil edilen Türkiye, daha önce altı farklı branşta 39 altın, 25 gümüş ve 27 bronz olmak üzere 91 madalya toplamıştı. Tokyo'da ise sporcularımız 2'si altın, 2'si gümüş ve 9'u bronz olmak üzere toplam 13 madalya kazandı. Gelen bu yeni rekorla 1948'de Londra'da 12 madalya ile gelen başarıyı bir adım ileriye taşıdılar. Birçok sporcumuz da madalya kürsüsüne çok yaklaşıp gelecek için umut verdi. Tokyo 2020, ayrıca, en çok madalyayı en fazla spor dalında kazandığımız olimpiyat olarak tarihe geçti. Altın madalya kazanan iki sporcumuz Mete Gazoz ve Busenaz Sürmeneli, sırasıyla okçuluk ve boks branşlarında Türkiye'ye ilk madalyayı getirerek tarihe geçti.

İlham veren örnekler

Tokyo Olimpiyatları'nın Türkiye için önemli bir farkı, genellikle "erkek sporu" olarak değerlendirilen boksta Busenaz Sürmeneli'nin ve Buse Naz Çakıroğlu'nun başarılarıydı. Kadınlarda ilk kez katıldığımız bu spor dalında Çakıroğlu 51 kg'da gümüş madalya kazandı ve kadınlar boksta Türkiye'nin ilk olimpiyat madalyasının sahibi oldu. Busenaz Sürmeneli ise aynı gün, 69 kg finalinde şampiyon olmayı başardı. Sürmeneli, verdiği bir röportajda, "İlk başladığımda 'Boks erkek sporu' diye tepki aldım. Babam da böyle karşı çıkıyordu. Türk kadını her şeyi yapar, işte kanıtı," diyerek aslında ne kadar zor engelleri aştığını anlatıyordu. Toplumsal cinsiyet eşitliği açısından bir diğer ilginç nokta, Türkiye'de daha fazla kadınlara yakıştırılan jimnastik dalındaki

ilk olimpiyat madalyamızın bir erkek sporcu tarafından kazanılmasıydı. Ferhat Arıcan, erkekler paralel barda ülkemize bronz madalya getirdi. O da bir söyleşide Türkiye'de jimnastiğin "daha çok kadınlar için uygun" görülmesini "Jimnastik tüm sporların temeli, bu algıyı kırmamız lazım," sözleriyle eleştirmişti.

Kadın sporcularımızın başarıları

Türkiye'yi bu yıl Tokyo'da 16 branşta 58'i erkek, 50'si kadın olmak üzere toplam 108 sporcu temsil etti. 2018 yılında Mustafa V. Koç Spor Ödülü'nü kazanan Yasemin Adar, 76 kg serbestte aldığı bronz madalya ile Türkiye'ye kadınlar güreşteki ilk olimpiyat madalyasını getirdi. Karate dalında, kadınlar kumite 61 kiloda Merve Çoban bronz madalyanın sahibi oldu. Tekvandoda 57 kiloda Hatice Kübra İlgün

de bronz madalya alan sporcularımız arasına katıldı. Londra 2012'den sonra ikinci kez olimpiyatlarda yer aldığımız voleybolda, kadın milli takımımız ilk defa çeyrek finale çıkma başarısı gösterdi. 2019 yılı Mustafa V. Koç Spor Ödülü'nün sahibi, pentatlet İlke Özyüksel ise kendi dalında beşinci oldu. Yasemin Ecem Anagöz, okçuluk karışık takımda Mete Gazoz ile birlikte dördüncü, Eda Tuğsuz cirit atmada dördüncü, Dilara Bozan ise karate katada beşinci oldu. Sıralamaya giren ya da giremeyen; kadın ve erkek tüm sporcularımız büyük bir inanç ve adanmışlıkla, zorlukların üstesinden gelerek, olimpiyat ruhuna yakışır şekilde mücadele vererek hepimizi gururlandırdı. Tokyo 2020 Olimpiyatları, ufuktaki yeni başarılar için bizleri umutlandırdı.

TOKYO 2020 OLİMPİYATLARI'NDA TÜRKİYE'NİN MADALYALARI

İsim	Spor dalı	Disiplin	Madalya
Busenaz Sürmeneli	Boks	Kadınlar 69 kg	
Mete Gazoz	Okçuluk	Erkekler bireysel	
Buse Naz Çakıroğlu	Boks	Kadınlar 51 kg	
Eray Şamdan	Karate	Erkekler 67 kg	
Yasemin Adar	Güreş	Kadınlar serbest 76 kg	
Rıza Kayaalp	Güreş	Erkekler grekoromen 130 kg	
Taha Akgül	Güreş	Erkekler serbest 125 kg	
Ferhat Arıcan	Jimnastik	Erkekler paralel bar	
Merve Çoban	Karate	Kadınlar 61 kg	
Ali Sofuoğlu	Karate	Erkekler kata	
Uğur Aktaş	Karate	Erkekler +75 kg	
Hatice Kübra İlgün	Tekvando	Kadınlar 57 kg	
Hakan Reçber	Tekvando	Erkekler 68 kg	

KALPLERİMİZİ TAM ORTADAN VURDU

♦ ♦ ♦

Mete Gazoz, 5 yıl önce verdiği sözü tuttu ve Tokyo Olimpiyatları'nda Türkiye'ye okçuluk dalında ilk altın madalyayı getirdi. Gülümsemesiyle, özgüvenli tavırlarıyla, sükûnetiyle tüm Türkiye'nin kalbini kazanan genç şampiyon, *Bizden Haberler*'in sorularını yanıtladı.

YAZI
Ahmet Bertuğ

“Daha çok çalışıp 2020’de Tokyo’dan altın madalyayla döneceğim.” Mete Gazoz, bu sözü verdiğinde 2016 Rio Olimpiyatları’na Türkiye Olimpik Takımı’nın en genç üyesi olarak katılmış bir sporcuydu. Sürekli gülümseyen yüzüyle kalplerimizi ısıtmış, ekran başında hepimizi heyecanlandıran müsabakaların ardından 2. turda şanssız bir şekilde elenmişti. Ve hemen ertesi günü bu iddialı hedefini sosyal medya üstünden tüm Türkiye’yle paylaşmıştı.

Mete Gazoz’un Rio dönüşü koyduğu bu en yüksek zirve hedefi, onun yolculuğunu bilmeyenler için genç bir sporcunun heyecanı olarak değerlendirilebilirdi ama aslında kendi potansiyelinin farkında olan genç bir sporcunun, doğru ekip ve planlı, sıkı bir çalışmayla varacağı noktayı 5 yıl öncesinden haber veriyordu.

O, ailesi ve ekibiyle birlikte, kendisini adım adım olimpiyat şampiyonluğuna götüreceği yolu çok daha öncesinden, hatta çocukluğundan çizmeye başlamıştı. Rio’dan da sonra her yıl üstüne koyarak ilerledi. 2017’de Avrupa Gençler Kupası’nda birincilik, 2018 Akdeniz Oyunları’nda altın ve 2019’da Berlin’deki Dünya Kupası’nda bireysel ve takım şampiyonlukları gelecek olimpiyat altınının habercisiydi.

Mete Gazoz sözünü tuttu. Onun başarısıyla Türkiye olimpiyatlarda okçulukta ilk madalyayı altın olarak kazandı. Dahası Yasemin Ecem Anagöz ile beraber yarıştığı karışık takım kategorisinde yarı final maçını kılpayıyla kaybetmiş olmasalardı belki de altın sözünü duble olarak yerine getirmiş olacaktı.

Bugün 5 yıl önce Türkiye’ye verdiği sözü yerine getirmenin mutluluğunu yaşıyor ve gelecek için yine iddialı hedefler koymaktan çekinmiyor: “11 kez olimpiyat oyunlarına katılıp rekor kırmak istiyorum ve bunun yanında da 4 altın madalya daha kazanmak :)”

2016 Rio Olimpiyatları sonrasında “Çok çalışıp Tokyo’da altın madalyayı getireceğim,” demiştiniz. İddianızda başarılı oldunuz. Yine de sonraki dönemde sıkıntılı zamanlar geçirdiniz ve “geri dönmeyi” başardınız. Bu süreç boyunca neler yaşadınız?

2016 Rio bittikten sonra bu olimpiyatlara kıyasla çok daha heyecanlıydım. Acaba Tokyo’ya gidebilir miyim, burada bir çıkış yakaladım, dört yıl sonra ne olur, ne biter diye üzerimde bir gerginlik vardı. Bunun üstüne bir de pandemi geldi ve olimpiyat oyunları ertelendi. Bu sefer de acaba ne zaman düzenlenecek heyecanı başladı. Fakat olimpiyat takvimi açıklandıktan ve kotayı aldıktan sonra derin bir nefes aldım. Rio’ya kıyasla Tokyo öncesinde böyle bir heyecanım yoktu; gayet sakinim ve özgüvenim de gayet yerindeydi. Rio Olimpiyatları bittiği andan itibaren bir sonraki oyunlar için çalışmaya başlamıştık. Hemen planlamamız yapıldı ve ona göre hareket ettik. Temel hedef şuydu; Tokyo’ya kadar her yıl bir önceki yıldan daha iyi yerde olmak... Tabii artık bunu başarmanın rahatlığı var üzerimde.

Kendi değişinizle “en büyük silahınız gülümsemeniz”. Özgüvenli, rahat tavırlarınız, konsantrasyonunuz gerçek bir şampiyona yakışır nitelikte. Aslında bir bakıma, sükûnetiniz ile birçok sporcuya kıyasla ayrıksı bir profile sahipsiniz. Bu duruşunuzun arka planını anlatır mısınız? Mental açıdan müsabakalara nasıl hazırlanıyorsunuz?

Fiziki kondisyon ve mental kondisyonu iki ayrı öge olarak incelemek lazım. Sezon içerisinde Antalya’daki kampımızda günde 8 saat antrenman yapıyorduk. Bu 8 saatlik antrenmanların önemli bir kısmı da mental antrenmanlardı. Okçuluk uzaktan her ne kadar durağan bir spor olarak gözüксе de, içinde birden fazla dinamiği beraberinde bulunduruyor. Mesela en basitinden müsabaka içinde nabzımızı kontrol etmek için antrenman

“Fiziki kondisyon ve mental kondisyonu iki ayrı öge olarak incelemek lazım. Sezon içerisinde Antalya’daki kampımızda günde 8 saat antrenman yapıyorduk. Bunun önemli bir kısmı da mental antrenmanlardı. Okçuluk uzaktan her ne kadar durağan bir spor olarak gözüксе de, içinde birden fazla dinamiği beraberinde bulunduruyor.”

yapıyoruz. Normal antrenmanlarımız esnasında, müsabakadaki gibi 140-150 hatta 170 seviyelerine çıkmamız pek mümkün değil. Biz de müsabakaları en iyi şekilde simüle etmek için antrenmanlarımız sırasında "koşu-atış" olarak adlandırdığımız metodu uyguluyoruz. Koşuyoruz, ok atıyoruz, sonrasında yeniden koşuyoruz.

Nabzımızı bütün antrenman seansı boyunca 120 ve üzerinde tutmaya çalışıyoruz. Bu şekilde müsabaka esnasında nabızlarımız yükseldiğinde nasıl kontrol altına almamız gerektiğini öğreniyoruz. Bu sayede de özgüvenimiz artıyor çünkü her şeyin tamamen kendi kontrolümüz altında olduğunu hissediyoruz.

Atletizmde Türkiye'ye birçok başarı kazandırmış olan Yasmani Copello, Tokyo'da 400 metre engelli yarı finali öncesinde sizin kazandığınız altını selamladı ve meşhur zafer hareketinizi tekrarlayarak finale kaldı. Türkiye olimpiyat takımındaki iletişim ve ilişkiler hakkında neler söyleyebilirsiniz?

2016 Rio'ya göre daha geniş bir kafiyle gittik Tokyo'ya. 2020 Tokyo'nun da benim ikinci olimpiyatım olması sebebiyle kafilenin büyük bir bölümüyle önceden tanışıyordum fakat ilk kez katılan sporcular ile de çok çabuk kaynaştım. Bütün sporcular olarak orada tek bir hedef için bulunuyoruz; o da ülkemizi en iyi şekilde temsil etmek. Bu yüzden her fırsatta birbirimize olabildiğince destek olmaya çalışıyoruz. Ben altın madalyayı kazandıktan sonra köye döndüğümde de inanılmaz bir karşılama vardı; bu da takım içerisindeki iletişimin önemli bir göstergesi aslında.

Eski milli okçu ve Okçuluk Milli Takımı'nın altyapı antrenörü olan babanızın ve İstanbul Okçuluk Kulübü Başkanı olan annenizin başarılarınızdaki payını anlatır mısınız?

Bir çocuğun ebeveynlerinin sporcu olması aslında büyük bir avantaj. Ancak profesyonel bir sporcu ya da antrenör, bu işin gerçekten sevilmeden yapılmayacağını bilir. Babam da bende o enerjiyi, tutkuyu görmese, yetenekli bile olsam asla ısrarcı olmazdı. Elbette babam kadar annemin de bu yolda bana desteği çok büyük. Babam daha çok sportif açıdan kendimi geliştirmeme odaklanırken, annem de kişisel gelişimimde bana destek oldu. Kardeşimin de desteği var elbette; onunla da oklarımızı alıp çok kapışmışlığımız var. Her şey bir yana, bir sporcuya en çok söylenen şey "Ne kadar mutlu bir çocuk!" ise bunda ailesinin payı olmaz olur mu?

METE GAZOZ'UN 2017-2019'DAKİ BAŞARILARI

2019

Dünya Kupası 4. Ayak (Berlin)
Erkekler Ferdi ve Erkek Takım
1.lık;

Dünya Kupası 3. Ayak (Antalya)
Erkekler Ferdi ve Karışık Takım
3.lük;

Dünya Kupası 2. Ayak (Şangay)
Erkek Takımı ve Karışık Takım
2.lık;

2019 Veronica's Cup (Slovenya)
Erkekler Ferdi, Karışık Takımı,
Erkek Takım 1.lık;

Kahraman Bagatır İlkbahar Okları Türkiye Kupası (Antalya)
Erkekler 1.lık;

2019 Salon Avrupa Şampiyonası (Samsun)
Erkek Takım 3.lük

2018

Türkiye Salon Şampiyonası
Büyük Erkekler 1.lık;

Yankton Dünya Salon Şampiyonası (ABD) - Genç
Erkekler 2.lık;

Dünya Kupası 1. Ayak (Çin)
Karışık Takım 2.lık;

Gençlik Kupası

Erkekler Takım Şampiyonluğu;

Akdeniz Oyunları
Erkekler 1.lık;

Gençler Avrupa Şampiyonası (Yunanistan)

Genç Erkekler Ferdi, Genç Erkekler Takım ve Karışık Takım
1.lık;

Dünya Kupası 4. Ayak (Berlin)
Erkekler 1.lık ve Karışık Takım
3.lük;

Dünya Kupası Finali (Samsun)
Karışık Takım 2.lık

2017

Avrupa Gençlik Kupası (Yunanistan)
Genç Erkekler Ferdi 1.lık, Genç Erkek Takım 1.lık, Karışık Takım
3.lük;

Uluslararası Fetih Kupası
Büyük Erkekler 1.lık;

Gençler Avrupa Kupası (Hırvatistan)
Erkekler 1.lık;

Batum Okçuluk Kupası (Gürcistan)
Büyük Erkekler Ferdi 3.lük,
Karışık Takım 3.lük

“Bu süreçte tabii ki yalnız değildim. Kulüpteki antrenörlerim, milli takım antrenörlerim, ekibim ve sayamadığım birçok kişi benimle birlikteydi. Bu, bireysel bir başarıdan ziyade bir ekip başarısı aslında.”

Küçükken hedefleriniz size sorulduğunda Dünya Şampiyonu olacağınızı, olimpiyatlarda başarılı olacağınızı, sonra da makine mühendisi olup kendi okçuluk malzemelerinizi yapacağınızı söylemişsiniz. 22 yaşında olimpiyat hedefinize ulaşmış durumdasınız. Şimdiki hedefleriniz neler?

Öncelikli hedefim, Eylül ayındaki Dünya Şampiyonası; onun hazırlıklarına başlayacağız takım olarak... Oraya “olimpiyat şampiyonu” unvanıyla gidiyorum ve yine tek hedefim, altın madalya. Uzun vadeli olarak ise 11 kez olimpiyat oyunlarına katılıp rekor kırmak istiyorum ve bunun yanında da 4 altın madalya daha kazanmak :)

Okçuluk, farklı bir spor dalı. Güreş, halter, tekvando gibi alanlarda başarılılar Türkiye biraz daha alışık. Okçulukta başarının sırları nelerdir?

Okçulukta duruşun, kuvveti geriye doğru iletebilmenin çok büyük önemi var. Bu sebeple sırt kaslarımızın gelişmesi için babamın yönlendirmesiyle ilk önce yüzme kursuna gittim. Okçulukta en önemli kriterlerden biri olan el koordinasyonunun gelişimi için basketbol kursuna katıldım ve ardından da bakmak ve görmenin farkını ayırtabilmek için resim dersleri aldım. Beynimin hem sağ hem de sol bölgesini aynı anda geliştirebilmek için piyano dersleri de aldım. Fakat bunlar sadece fiziksel gereklilikler. İşin bir de mental kısmı var. Olimpiyatlardan örnek verecek olursam; o seviyede artık sporcular birbirlerine çok yakın ve ufak detaylar kazananı belirliyor. İlk iki okunuzda istediğiniz gibi atış yapamazsanız ve rakibinize bunu hissettirirseniz kazanmak için en ufak şansınız kalmaz. Biz de bunun için antrenmanlarımız sırasında fazlasıyla çalışıyoruz.

Kazandığınız altın dışında Yasemin Ecem Anagöz’le elde ettiğiniz dördüncülük de çok değerli. Bronz alsaydınız bu, olimpiyatlarda okçulukta kazandığımız ilk madalya olacaktı. Bu müsabakada okçuluk alanında takım yarışmasında spora ilgi duyan gençler için rol model oldunuz. Bu birliktelik için neler söylemek istersiniz?

Yasemin ile oluşturduğumuz karışık takımını herkes biliyor. Korkulan bir ekip hâline geldik. Bunun sebebi aslında harika puanlar atmamız değil; aramızdaki uyum ve güven... Yasemin’le tam 11 yıldır birlikte atıyoruz. Miniklerden beri; hatta diyebilirim ki ilk ulusal kampımdan beri takım arkadaşısıyız. Gücümüz buradan geliyor. 2014 Nanjing Gençlik Olimpiyatları ve 2016 Rio’da da beraberdik. Onlarca Dünya Kupası ve şampiyona geçirdik. Bu kadar deneyimli az takım var. Çizgiye geçtiğimde üzerimde “Şimdi par atmam lazım,” diye bir baskı olmuyor çünkü arkamda bekleyenin Yasemin olduğunu biliyorum.

Olimpiyat madalyasını boynunuza taktığınız anda neler hissettiniz? Şampiyonluk anındaki duygularınızdan söz eder misiniz?

Tarif etmek çok zor aslında; ne desem yetersiz kalacak gibi hissediyorum. 16 yaşında tüm ülkeye bir söz vermiştim, 5 sene sonra verdiğim sözü tutmanın mutluluğunu yaşıyorum. 3 yaşında başlayan bir serüven, kendimi bildim bileli kurduğum bir hayal... Bu süreçte tabii ki yalnız değildim. Kulüpteki antrenörlerim, milli takım antrenörlerim, ekibim ve sayamadığım birçok kişi benimle birlikteydi. Bu, bireysel bir başarıdan ziyade bir ekip başarısı aslında. Emeklerimizin ve fedâkarlıklarımızın karşılığını aldık. Daha da önemlisi, beni tanıyan kimse şüphe duymadı. Bir sporcu kariyerinin en büyük sınavına çıkarken başka ne ister ki? Madalyayı alacağıma inanan öyle çok insan vardı ki... Bu da en az madalya kazanmak kadar değerli benim için.

“KOÇ TOPLULUĞU, 100 YILA YAKIN GÜÇLÜ HİKÂYESİYLE BİR DENİZ FENERİ GİBİ...”

...

Koç Topluluğu’nu başlı başına bir değerler topluluğu olarak tanımlayan, Tofaş İzmir ve Aydın bayisi Poyraz Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda İzmir Ticaret Odası Meclis Başkanı olan Selami Özpoyraz ile keyifli bir röportaj gerçekleştirdik. Özpoyraz, “Aile şirketlerinin ekseriyetle ikinci kuşaktan sonra gücünü yitirerek dağıldığı bir coğrafyada Koç Topluluğu, bilimsel ve küresel yönetim becerileriyle her aile şirketine adeta köklerini daha derine salmanın şifrelerini veriyor” diyor.

Vehbi Koç’un “Ülkem varsa ben de varım” sözünü kendilerine yol gösterici olarak belirlediklerinin altını önemle çizen Tofaş İzmir ve Aydın bayisi Poyraz Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Selami Özpoyraz, Koç Topluluğu’nun yukardan aşağıya dikte edilen değil, karşılıklı etkileşim ve interaktif yönetim şeklinin kurumu sahiplenmeleri konusunda kendilerine motivasyon sağladığını kaydediyor. 43 yıldır sektörde faaliyet gösteren Özpoyraz, Koç adını ise Türkiye’nin sanayileşme serüveninin bir karşılığı olarak tanımlıyor.

Bize biraz kendinizden bahseder misiniz? Tofaş bayisi olmaya nasıl karar verdiniz?

Manisa Demirci’den 1967 yılında ailece İzmir’e yerleştik. Ben o yıllarda hem okudum hem de yedek parça satan mağazalarda çalıştım. 1976 yılında da Ege Üniversitesi Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Bölümü’nü kazandım. Kardeşim Mehmet Özpoyraz ile birlikte 1973 yılında 1. Sanayi Sitesi’nde otomotiv

yedek parça mağazamızı açtık. O dönemde, otomotiv yedek parça satışı yapıyorduk. İlk yıllarda sadece kardeşim ile ben çalışıyorduk. Sonraki yıllarda ise 2-3 kişi derken, büyümeye başladık. 1978 yılından itibaren Türkiye ölçeğinde yedek parça toptancılığı işine girdik. Pazarlama uzmanlarımız aracılığı ile tüm illeri karış karış gezerek otomotiv yedek parça pazarlaması yapmaya başladık. 1985 yılında ise ilk olarak Tofaş’a ünite satışı için müracaatta bulunduk ve tali bayilik aldık. 1992 yılında da Tofaş’ın “yetkili satıcısı” sıfatıyla araç satışına başladık. O tarihte Tofaş’ın “servis de açmalısınız” önerisiyle, 1. Sanayi Sitesi’nde yetkili servis olarak hizmet vermeye başladık. 1994’te şimdiki merkezimiz olan Gaziemir’deki arsayı satın aldık. 2002 yılına kadar 1. Sanayi Sitesi’nde hem araç, yedek parça satışı yaptık hem de yetkili servis hizmeti verdik. 2002 yılında ise Fiat’ın İzmir Ana Bayisi olduk. Aynı yıl Gaziemir’deki yeni binamıza taşındık. Ardından Aydın Ana Bayiliği geldi. Son olarak da Sarnıç’ta 4 bin metrekare kapalı alana sahip servisimiz devreye girdi.

Son yıllarda ülke olarak toplumsal yaşamı ve iş hayatını derinden etkileyen koronavirüs, deprem, yangın, sel gibi pek çok olumsuz durumla karşı karşıya kaldık. Türkiye'nin en geniş bayi ağına sahip topluluklarından biri olan Koç Topluluğu çatısı altında faaliyet gösteren biri olarak, Koç Topluluğu ile birlikte bu süreçleri nasıl yönettiniz?

Koç Topluluğu'nu bir aileye benzetebilirim. Koç Topluluğu'nu ebeveyn, bayileri de o ailenin değerli evlatları gibi düşünebiliriz. Nasıl ki sorumluluklarını bilen her ebeveyn kriz anında aile bireylerini koruma refleksi gösterir, Koç Topluluğu da her daim kriz anında bayilerini korumuş ve kollamıştır. Bayi ile merkez arasında sadece alım satım ilişkisi yoktur, son derece canlı ve interaktif bir etkileşime sahibiz. Özellikle koronavirüs pandemisinde alınması

gereken tedbirler, hangi önlemlerin ne şekilde ve hangi sıklıkta alınması gerektiğine kadar her türlü bilimsel veri ve data, Koç Topluluğu tarafından bizlere ulaştırıldı ve hayata geçirilmesi konusunda bayiler desteklendi. Aynı şekilde sosyal sorumluluğunun da farkında olan Koç Topluluğu, Türkiye'nin yaşadığı her türlü krizde sorumlulukların bilincinde olmuş, ihtiyacı olana el uzatmış, yaraların sarılmasında inisiyatif almıştır. Bunu yaparken bayilerinin de ellerini taşın altına sokmasını teşvik etmiş, yardımlaşmanın, dayanışmanın hazzını her bir bayisinin duyumsamasını sağlamaya çalışmıştır. Biz de Koç Topluluğu çatısı altında faaliyet göstermeye başladığımız günden bu yana tüm bu süreçleri bizzat deneyimledik, deneyimlemeye de devam ediyoruz. Örneğin, 2020 yılı Ekim ayı sonunda yaşadığımız İzmir depremi

sonrasında evleri hasar gören ya da yıkılan vatandaşlarımıza yönelik olarak İZTO, EBSO, Borsa ve İhracatçı Birlikleri iş birliği ile gerçekleştirdiğimiz ev yapma kampanyamıza Tofaş Fiat'ın çok büyük katkıları olmuştur. Özetle Topluluk ve bayilerin bu etkileşim ve güçlü iletişimden de son derece memnunuz.

Tüketicilerle birebir yakın temas içinde olan biri olarak yeni normale geçişle birlikte sektörünüzde nasıl bir tablonun hâkim olduğunu gözlemliyorsunuz?

Pandemi ile birlikte birçok eski normal terk ediliyor, yerine yeni normaller geliyor. İnsan ilişkilerinden tutun iş yapış biçimlerine kadar birçok alan büyük bir değişim içinde. Bu durumdan tüm sektörler nasibini alıyor. Örneğin, yakın coğrafyamızda yer alan pazarlara yönelik üretim hattı kurma girişimlerinden ülkemizin olumlu yönde etkilenmesi kaçınılmaz. Türkiye otomotiv sektörü, özellikle Avrupa pazarına oldukça yakın bir konumda yer almasının da avantajını da kullanabilirse yeni normalde daha da güçlenecek, yeni yatırımlar alacak ve yan sanayisi ile birlikte önemli bir atımda bulunacak diye düşünüyorum. Bunun sinyallerini de zaten alıyoruz. Yeter ki ülkemizin ekonomik ve siyasi yapısı güçlü ve güven verici olsun.

Kökleri, değerleri ve ilkeleriyle Koç Topluluğu, bugün Türkiye'nin en önemli kurumlarından biri... Topluluğun neredeyse 100 yıla yaklaşan hikâyesini siz nasıl görüyorsunuz? Koç markasını geleceğe taşıyan etkenlerin neler olduğunu düşünüyorsunuz?

Koç ismi ve hikâyesi Türkiye'nin sanayileşme serüveninin bir karşılığı diyebiliriz. Türkiye'de sanayileşme, endüstrinin oluşması, Koç Topluluğu'nun gelişimi ve büyümesi ile eş zamanlı ilerliyor. Köklü geçmiş boyunca hem ulusal hem uluslararası birçok krizi

yaşamış, elde ettiği tecrübeyi bilgi birikimiyle kusursuzca harmanlayarak mevcut konumuna ulaşmış olan Koç Topluluğu, her duruma karşı bir reçete yaratarak oluşturduğu ilkeleri ve güçlü deneyimlerin hayat verdiği değerleriyle başlı başına bir değerler topluluğu. Aile şirketlerinin ekseriyetle ikinci kuşaktan sonra gücünü yitirerek dağıldığı bir coğrafyada Koç Topluluğu, kurumsallaşmanın yanı sıra bilimsel ve küresel yönetim becerileriyle her aile şirketine adeta köklerini daha derine salmanın şifrelerini veriyor. Bir ülkenin ekonomik gücü kurumsal yapıları ve şirketleri ile doğru orantılıdır. Bu anlamda Koç Topluluğu 100 yıla yakın güçlü hikâyesiyle bir deniz feneri gibi herkese yol gösteriyor.

Koç Topluluğu'nun iş yapış kültüründe sizi en etkileyen şey nedir?

Bilimsellik, tutarlılık, kurumsallık, ahde vefa ve sistematiklik. Bireysel dokunuşlardan ziyade kurumsal yaklaşımı esas alması, her kararın tüm kurumun katkısı ile şekillenerek ve enine boyuna değerlendirilerek alınıyor olması inanılmaz bir güven duygusu veriyor. Öte yandan yukardan aşağıya dikte edilen değil, karşılıklı etkileşim ve interaktif yönetim şekli, kararlara tüm grubun

katkı koyabilmesi herkesin kendini yararlı ve değerli hissetmesine vesile oluyor. Bu da kurumu sahiplenme, kuruma sahip çıkma ve aile olmanın temel motivasyonunu sağlıyor.

Koç Topluluğu Türkiye'de en geniş bayi ağına sahip topluluklardan biri. Bayiler de Topluluğun halkla temasta görünen yüzü, kurumsal itibarının Türkiye çapındaki temsilcileri. Koç Topluluğu'nun bir bayisi olarak nasıl bir misyon üstendiğinizi düşünüyorsunuz?

Benim kartvizitimde cep telefonum yazılıdır. O telefonu günün her saati arayabilirler. Sektörde 43 yıllık bir tecrübeye sahibiz. Fiat markasını bölgemizde en iyi şekilde temsil ettiğimize inanıyoruz. Adımlarımızı hep Fiat markasını düşünerek atıyoruz. Markayı daha iyi noktalara taşımak için çalışıyoruz. İş hayatında başarının en önemli sırrının çok çalışmak olduğunu düşünüyorum. Koç Holding Kurucusu merhum Vehbi Koç'un "Ülkem varsa ben de varım" felsefesini benimsiyorum. Hep bu anlayış doğrultusunda çalışıyorum. Müşteri ile temas eden her bayinin de tüm adımlarını Koç Topluluğu'nun yüzü olduğu bilinciyle atması gerektiğini düşünüyorum. Biz de tüm çalışanlarımıza öncelikle bu bilinci aşıyoruz.

İş hayatına girdiğiniz günden bu yana bayilik sisteminin gelişimini de yakından gözlemleme şansına eriştiniz. O günden bu yana nasıl bir gelişim söz konusu?

Eskiden hemen hemen tüm sektörlerde bayi, sadece ürünü son müşteriye sunan bir mağaza, dükkân, vitrinden ibaretti. Artık bayiler, markanın sahip olduğu değerler bütününün müşteriye yansıtıldığı bir yer haline geldi. Bir anlamda her bayi, merkezin elçisi konumunda. Özellikle günümüzde satış sonrası servisin de en az satış kadar değerli olduğu anlayışı tüm sektörlerde hakim.

Eskiden satış başarısı en büyük değerken, bugün satış sonrası müşteri memnuniyeti ve markaya sadakat en temel başarı kriterlerini oluşturuyor. Biz de kendimizi sürekli geliştirerek yol almaya son derece büyük bir önem atfediyoruz. Koç Topluluğu'nun bir asra yakın geçmişi ve bayileriyle yürüttüğü etkili iletişimi ve doğru veri aktarımı da bu yolda güçlü adımlarla yürümemizi kolaylaştırıyor.

Koç Topluluğu çatısı altında faaliyet göstermeye başladığınız günden bu yana eminiz ki hafızanızdan silinmeyecek pek çok anıya sahip olmuştunuzdur. Geriye dönüp baktığınızda sizde yer eden en unutamadığınız anınızı bizimle paylaşır mısınız?

Koç Topluluğu'nun Kurucusu rahmetli Vehbi Koç'un "Ülkem varsa ben de varım" sözünü kendimize yol gösterici olarak belirledik. Bu ülkeye ve Koç Topluluğu'na layık bir kurum olabilmek en büyük hedefimiz.

2016 yılında Koç Topluluğu tarafından "Altın Bayi" ödülüne layık görüldük. Bu ödül bizi oldukça mutlu etti ve gururlandırdı. Verdiğimiz emeklerin karşılığını görmek çok farklı bir duygu. Ülkemize 43 yıldır hizmet eden bir şirket olarak, bundan sonrasında da aynı azim ve şevkle çalışmaya devam edeceğiz.

EDEBİYATA KARIŞAN RENKLİ ŞEHİRLER

Küresel pandemi, son 1,5 yılda hayatımızın her alanını etkilerken turistik gezilerin de büyük ölçüde askıya alınmasına neden oldu. Ancak gezip göremesek de usta edebiyatçıların güçlü kalemi sayesinde romanlarda kendimizi dünyanın en güzel şehirlerini dolaşırken, oradaki insanların hayatını paylaşıırken bulabiliriz. İşte hayal ederek de olsa kahramanlarıyla birlikte bizi uzaklara götürecek birkaç roman...

YAZI

Arzu Erdoğan

Pandemi bütün hayatımızı birçok alanda olumsuz etkilese de, evde daha fazla zaman geçirmeyi fırsat olarak değerlendirenler için uzak şehirlerdeki atmosferi hissetmek bir hayal olmayabilir. Nasıl mı? Kitaplarla tabii ki... Daha kontrollü yaşamaya devam edilen şu günlerde, fiziki

olarak gezilemese de, kitaplarla dünyayı turlamak, kahramanların gözünden günümüz ve geçmiş dönem kentlerine göz atmak, şehri ve kültürünü anlamak mutluluk verebilir. Öyleyse sizi en güzel kentlere götürecek kitaplardan birini elinize alın, koltuğunuza yaslanın ve hayal etmeye başlayın...

Hristiyanlığın ana merkezi Vatikan, Roma'nın en güzel meydanlarından olan Navona Meydanı, Bernini ve Caravaggio'nun eserlerini görebileceğiniz Santa Maria della Vittoria Kilisesi ve çok daha fazlası Melekler ve Şeytanlar'da fon olarak kullanılıyor.

Melekler ve Şeytanlar – Dan Brown Roma - Vatikan

Da Vinci Şifresi kitabını okuyanlar, Harvard Üniversitesi Simgebilim Profesörü Robert Langdon'a da aşinadır kuşkusuz. *Melekler ve Şeytanlar* romanı da yine bu kahramanın etrafında geliyor. Bu kez konu, efsanevi gizli örgüt Illuminati... Galileo zamanından beri Katolik Kilisesi'nin bağnaz yönlerini lanetleyerek bilimi yücelten, diğer yandan cinayetler işleyen bu örgüt, kendine son kurban olarak parlak bir fizikçi olan Leonarda Vetra'yı seçer. Ceset, korkunç bir cinayetin izlerini taşır. Tek gözü oyulmuş ve göğsü örgütün sembolüyle dağlanmış. Profesörün son buluşu olan güçlü ve çok tehlikeli enerji kaynağı karşımadde çalınmış, yeni papa seçiminin gerçekleşeceği gün Vatikan Şehri'nin altına saklanmış. Langdon, Vetra'nın meslektaş ve aynı zamanda kızı olan Vittoria ile medeniyeti yok olmaktan kurtarmak amacıyla Roma sokaklarında, kiliselerde ve katakomplarda soluk soluğa koşuşturarak ve 400 yıllık izi sürerek Illuminati'nin cinayetlerini önlemeye çalışır.

Aslında bu macera romanı aynı zamanda Roma ve Vatikan'ın sokaklarını, bina ve kiliselerini ve hatta gizemlerini gözler önüne seren bir gezi kitabını da çağırıştırıyor. Gizli tarikatlar ve binlerce yıllık sırların konu örgüsü altında, pagan sembolizminden, Hristiyan dünyasının önemli noktalarına, sanat tarihinin değerli eserlerinden, en kıymetli mimari yapıtlara kadar Roma'nın dört bir yanını gezdiriyor. Toprak, hava, ateş, su elementlerinin oluşturduğu haç biçimli yol üzerinde yer alan noktalar arasındaki en eski ruhani yapı Pantheon, Hristiyanlığın ana merkezi Vatikan, Vatikan'ın altında bulunan ve sadece araştırmacıların girmesine izin verilen, Galileo'dan Newton'a kadar pek çok eski bilim insanının el yazmalarının bulunduğu oksijenden arındırılmış kütüphane, Roma'nın en güzel meydanlarından olan Navona Meydanı, Bernini ve Caravaggio'nun eserlerini görebileceğiniz Santa Maria della Vittoria Kilisesi, kitapta Illuminati merkezi olarak bahsedilen ve kötü şöhretiyle bilinen Kutsal Melek Kalesi ve çok daha fazlası romanda fon olarak kullanılıyor ve okura bu güzel kenti gezdiriyor.

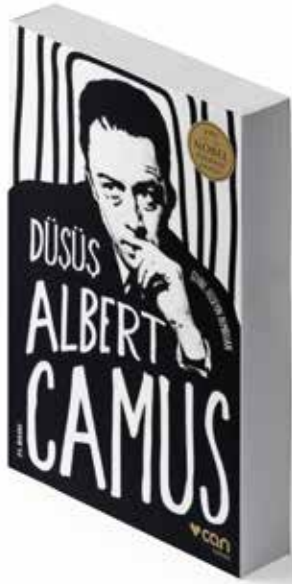

Roma - Vatikan

Düşüş – Albert Camus

Amsterdam

"...gerçekten de cennet bu değil miydi, aziz bayım: Doğrudan kavrayarak yaşamak? Benim yaşamım böyle oldu işte. Hiçbir zaman yaşamayı öğrenme gereksinimi duymadım. Bu konuda daha doğduğum zaman her şeyi biliyordum..." 1956'da, Camus'nün bir trafik kazasında ölümünden dört yıl önce yayımlanan *Düşüş*, bir zamanlar Paris'te saygın bir

avukat, soylu davaların savunucusu ve çapkın bir erkek olan Jean-Baptiste Clamence'in Amsterdam'da köhne bir barda geçmişini anımsamasıyla başlıyor. Kendisiyle yüzleşirken geçmişteki kesinlikler belirsizliklere, başarılar başarısızlıklara dönüşüyor. Clamence'in itiraflarında, elini taşın altına koymadan yaşayanların öyküsü vardır. Onun "düşüş"ü hepimize ulaşır. Camus'nün, burjuva ahlak anlayışını incelikle alaya aldığı *Düşüş*, başarılı tekniğiyle de öne çıkan bir roman olmanın yanı sıra, alt metinde kanallar şehri Amsterdam'ı merkeze alan etkileyici bir eser olma özelliği de taşır.

Kurgu Amsterdam'da köhne bir barda başlasa da, örgüsünde kanallar şehrini boydan boya gezdiriyor. Bir dönem evsizlerin yaşadığı, şimdilerde ise son derece popüler olan tekne evlerden, pencerelerinde rengârenk sardunyalardan oluşan, ön cepheleri hafif öne eğik eski binalarına (çok yağın yağmurlara önlem için), Rembrandt Meydanı'nından tahta takunyalara ve hatta yel değirmenlerine kadar pek çok unsur, kurgunun alt metninde geçiyor. Kitap, bir avukatın iç sorgulamaları kadar, savaş sonrası toparlanmaya başlayan Amsterdam'a farklı bir bakış açısıyla renk katıyor.

Zorba – Nikos Kazancakis **Girit – Yunanistan**

Etkileyici bir roman olsa da, pek çok kişi onu filminden, hatta muhteşem oyunculuğu ve sirtakisiyle coşku yaratan Anthony Quinn ile özdeşleştirir Nikos Kazancakis'in *Zorba*'sını... Aslında bize yakınlığı nedeniyle hiç de yabancı olmamız Girit adasını, Yunanistan'ı ve Akdeniz kokan kültürünü anlatıyor roman. "Üç-dört bin yıl sonra toprak altından hırçın, çölleşmiş dağlar çıkan ve Girit'in sevimli güneşinde ısınan küçük Minos kentine kadar üç saat yürümek üzere, dağın taşlı patikasını tuttum. Kendi kendime 'Belki yürümekle yorulur da, ilkbaharın baskısından kurtulurum,' diye düşünüyordum. Çok sert gri taşlar, ışık saçan çıplaklıklar; benim hoşuma giden, romantik, tatlı yeşillikleri olmayan dağlar... Aşırı ışıktan kör olmuş sarı, yusuvarlak gözlü bir baykuş, taşın üstüne ciddi, güzel bir sır gibi tünemişti. ...Hava yaban kekiği kokuyordu; devedikenleri, dikenlerin arasından ilk sarı ve canlı çiçeklerini açmışlardı bile..." sözleriyle Girit baharını kahramanın ağzından anlatan yazar, sıcak anlatımıyla âdeta okurlarını adanın çorak dağlarının ve bahar kokularının izinden lezzetli bir yolculuğa çıkarıyor. *Zorba*'yı okurken, Girit'in ılık denizine parmak uçlarınız ile dokunabilir, Madam Ortans'ın şerefine siz de kadeh kaldırabilirsiniz...

Amsterdam

Dönüşüm – Franz Kafka

Prag

Kafka'nın hangi kitabı okunursa okunsun, Prag'ın izlerini bulmamak mümkün değil. Kentin karanlık renklerinden bunalan Kafka'nın yarattığı karamsar, ama bir o kadar da etkileyici kitaplar, Prag'ın ruhu, buradaki hayatın ağır akışı, belki de dönemi çalkantılara sürükleyen "milliyetçilik" hakkında ipuçları veriyor. Zira Kafka, o dönemde Prag'da çok sevilmeyen, Yahudi toplumunun bir ferdi. Ailesi küçük burjuva, kendisi de avukatlık eğitimi alıyor. Toplum tarafından dışlanmanın yanında aile içinde de sevilmemenin sıkıntısını yaşıyor genç yazar. Mesafeli, sert ve sevgisiz olan babası Kafka'nın yazılarındaki karamsarlığın temeli olmuş gibi görünüyor.

Dönüşüm romanında bir gün uyandığında böceğe dönüştüğünü anlayan Gregor Samsa'nın düş kırıklığı ve korkusu, aslında toplumda ezilmek, yok sayılmak, "insan yerine" konmamak, hele ki aile tarafından aşağılanmayı hazmedemeyen Kafka'nın anlamlı bir metaforu aslında... İnsanların hatta ebeveynlerinin bile onu hor görüp ona yardımcı olmak için harekete geçmemeleri, odaya kilitleyerek herkesten utançla gizlemeleri, küçük burjuva çevrelerdeki aile yapısının da ipuçlarını veriyor. Aslında kapalı kapılar ardında dışarıdan görüldüğü kadar "mükemmel" ilişkiler olmadığının görüntünün sadece uzak bir yanılsama olduğunun altı çiziliyor... Tüm aile metoforunun altında ise sevgisizlik ve karamsarlıkla yoğrulmuş dönemin Prag'ı anlatılıyor aslında.

Her ne kadar inkâr etse, sevmediğini söylese de, aşk ve nefret ilişkisi var yazarla Prag arasında. Örneğin *Dava*'da Josef K.'yı idama gönderirken onu Charles Köprüsü'nün üzerinden geçiriyor. Kahraman, infaz sırasında bitişik binanın üst katında yanan bir ışık ve açılan pencereden kollarını uzatabildiği kadar uzatan bir insanı

fark ediyor. Bu kol, Josef K.'ya umut veriyor. Kafka'nın burada anlatmak istediği, Bay K'nın zaten yaşamı kader, baskın yönetim, ya da dünya tarafından tutuklanmış; fakat bunun bilincine hiçbir zaman varamamış olması. İster otoritenin kendisi, ister Prag'ın karamsar yüzü olsun; tüm bu umutsuzluğun yanında önemli bir donedir umudu simgeleyen kollar. Belki de Kafka, Prag'a

bir şans veriyordur kimbilir?

Ve sevdiği kadına, Milena'ya yazdığı mektuplar... Kafka, Prag'dan bahsediyor mektuplarında, ama bu kez sevgiyle: "Ve 38 yıllık yolculuğumda şu ana kadar yaptığım en iyi yolculuktan Prag. 38. yaşımın bana getirdiği bütün güzellikler gibi. Geç kaldığım ama iyi ki farkına vardığım sevgiliyi tanımak gibi. Kollarında huzuru bulmak, tüm kelimelerin ötesinde, tüm zamanların üzerinde buluşmak gibi. Gerçek yaşamdan çalıp masal diyarına geçmek gibi. Dört gün boyunca adım adım gezdim tüm sokaklarını. Sokak çalgıcılarının melodileriyle dans ettim kimi zaman, sonbahar yaprakları süzüldü üzerime, sonbaharın her tonunu seyrettim Petrin Tepesi'nde. Bir hafta sonu yeter Prag için dediler. Dört gün yetmedi bana. Prag'dan geçmedim ben, Prag'ı yaşadım. Yine gider misin deseler yine giderim. Yine yürürüm aynı yolları adım adım. Aynı hazla." Çünkü bu kez âşık... Karanlık renkleriyle, sevgisizliğiyle bunaldığı kenti, Milena'nın gözleriyle görüyor. Kafka'nın gözünden karamsar veya umutlu Prag'ı görmek isteyenlerin karıştırmaması gereken kitaplar bunlar.

Prag

YÜZLEŞME

24 EKİM 2021'E KADAR

Pera Müzesi'ndeki "Yüzleşme" Sergisi, Yeditepe Üniversitesi'nin kuruluşunun 25. yılında, üniversitenin Güzel Sanatlar Fakültesi mezun ve öğrencilerinin üretimlerini içeriyor.

ARTISTS' FILM INTERNATIONAL 2021

30 EYLÜL 2021'E KADAR

İstanbul Modern, farklı coğrafyalardan sanatçıların video, animasyon ve kısa filmlerinin yer aldığı Artists' Film International programını Beyoğlu'ndaki geçici mekânında sunuyor.

CANDEĞER FURTUN

16 EYLÜL'DEN İTİBAREN

Candeğer Furtun'un altmış yıla uzanan pratiğine ışık tutan Arter'deki sergide, seramik heykellerden oluşan bir seçki ve arşiv malzemeleri sanatseverler ile buluşuyor.

28. İSTANBUL CAZ FESTİVALİ

24 EYLÜL'E KADAR

İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın düzenlediği ve önde gelen birçok sanatçının sahne alacağı 28. İstanbul Caz Festivali, açık hava mekânlarında 40'a yakın etkinlikle şehri konser alanına dönüştürecek.

KAZI BAŞKANININ KARAVANASI

KİTAP

Türkiye arkeoloji tarihinin en önemli isimlerinden A. Muhibbe Darga'nın yemek ve yemek anıları kitabı, tariflerdeki lezzet kadar anılardaki heyecanla da unutulmaz tatlar sunuyor.

O BENİM GEZEĞENİM

ÇOCUK KİTABI

Timothée de Fombelle'den çevreyi ve gezegeni kurtarma mücadelesi üstüne sıradışı bir aşk hikâyesi: *O Benim Gezegeni*. Kitap, okurlarını kelimelerin ve sevginin gücüne inanmaya çağırıyor.

Farklı tatları dene
keşfetmekten vazgeçme

tat

SEN

Bi'

TAT

SEN

TAT

SEN

TAT

